

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkami świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, poza 7 centów. — Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wałowa Nr. 29. — Listy należy frankować.
Reklamowe otwarte wolne od opłaty.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakoż ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca, lub od 1 lipca do końca grudnia, ewentualnie zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 cent. kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Inseraty przyjmują w Austrii i Niemczech wszystkie agencje anonsów; we Francyi w Paryżu wyłącznie agencya p. Adama, Carrefour de la Croix Rouge 2.

CZEŚĆ URZĘDOWA

Dodatek na ažio

do opłat za jazdy i frachty na austriackich kolejach żelaznych.

Od 1 grudnia b. r. pobierany będzie dodatek na ažio od należności tych zakładów kolejowych, które są uprawnione do poboru tego dodatku i korzystają z tego prawa, w wysokości 6 procent. Istniejące na korzyść publiczności wyjątki od poboru dodatku, niemniej też ogłoszone już wyjątki, które zostały zaprowadzone na niektórych kolejach żelaznych w skutek ustanowienia maksymalnego dodatku na ažio, pozostają niezmienione. Prócz tego uwolniono od poboru dodatku na ažio: należności frachtowe obowiązującej od 1 października r. b. taryfy dla transportów zwierząt, na galicyjskiej kolei Karola-Ludwika.

Z powodu panowania księgosuszu w kilku miejscowościach w Siedmiogrodzie zakazało c. k. Namiestnictwo sprowadzania z Siedmiogrodu do Galicyi zwierząt, odpadków zwierzęcych i przedmiotów w §. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1868 wymienionych. Co się podaje do powszechnej wiadomości.
Z c. k. Namiestnictwa.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, dnia 27 listopada.

Inaczej przedstawialiśmy sobie o nowo wziętej ugody, wołał *Pester Lloyd*, ale skoro dzieło ugody tak się szczęśliwie układa, że między obiema połowami monarchii zapanowuje wspólna harmonia, skoro nawet dawni antagoniści ugody w Wiedniu zmieniają swoje zapatrywania, to łatwo i chętnie zniesiemy zawód. Trzeba pamiętać o tem, że pisze to ten sam *Pester Lloyd*, który przed rokiem, gdy ugoda była mocno zakwestyonowana, a ministrowie węgierscy grozili dymisyą, wołał emfaticznie: Jeżeli Austria życzy so-

bie wojny ekonomicznej, to będzie ją miała, bo Węgry powiedziały ostatnie swe słowo. Te dwa cytaty wprawdzie nie dosłowne, ale wiernie treść oddające, stanowią ważny szczegół do charakterystyki toczących się rozpraw ugodowych. Dziennik powyżej wskazany nie jest zmienny w swoich opiniach politycznych, jeżeli je wypowiadać może na własną rękę bez oglądania się na opinię ogółu. Śnać tym razem głos ogółu w Węgrzech jest dość silny, a żeby zapanować mógł nad odrębnymi opiniami malkontentów.

Dwa dość niemiłe spostrzeżenia musieli republikanie zrobić wśród ostatnich walk parlamentarnych we Francyi. Najpierw głosowanie senatu nad wnioskiem prawicy o interpelacyi Kerrela powinno Izbę przekonać, że mimo chwiejności orleanistów większość senatu zezwoli na ponowne rozwiązanie Izby deputowanych, jeżeli marszałek Mac-Mahon zażąda tego w formie kategorycznej, jeżeli senatowi postawi alternatywę: dymisyę z posady prezydenta albo rozwiązanie Izby. Dalej mogli republikanie przekonać się, że ponowne rozwiązanie niekoniecznie byłoby tylko wstępem do nowego tryumfu wyborczego, jak się to stało w sessyi b. r. Z tej większości republikańskiej, która przy wyborach z 14 października zadała klęskę gabinetowi Broglie-Fourtou, trzeba koniecznie potrącić pewną część na żywioły niepewne, skłonne do dycyzji na widok najmniejszego niebezpieczeństwa. Burzoazya n. p., która się już pogodziła poniekąd z republikańską formą rządu, nie głosowałaby teraz tak, jak 14 października, bo inaczej przedstawia się sytuacja. Dnia 14 października sądzili wyborcy, że rezultat wyborów zadecyduje stanowczo o stałej formie rządu i do roku 1880 ustali stosunki. Tymczasem pokazało się, że tak nie jest, że zgodnie z słowami manifestu

wyborczego marszałka - prezydenta tryumf republikański tylko zaostrzył całe przesilenie, a tem samem spotęgował trwający od 16 maja zastój w wielu gałęziach interesów. Mimo to wszystko republikanie zdają się lekceważyć niebezpieczeństwo ponownego rozwiązania Izby. Oświadczyli bowiem nowemu gabinetowi zaraz na wstępie i to w formie uchwały, że nie chcą z nimi zawiązywać żadnych stosunków. Jakież to są te stosunki? Generałowi Grimandet-Rochbouet pewnie na myśl nie przyszło, żeby większość Izby przyjęła go życzliwie, więc nie zmartwi się tą uchwałą, jeżeli republikanom chodzi tylko o konwencyonalne stosunki, jakie istnieć powinny między gabinetem a parlamentem. Nowy gabinet nie wymaga od Izby szczególnych sympatyj, lecz tylko tego, aby spełniła swój obowiązek i uchwaliła budżet pozostawiając przesilenie i walkę w zawieszeniu. Może budżet stanowi te stosunki, których republikanie zawiązywać nie chcą z nowym gabinetem? Jestto wprawdzie wątpliwe lecz dosyć prawdopodobne. W takim razie gabinet urzędniczy zmieni się w jednej chwili w gabinet walki i rozwiązanie Izby nie ominie Francyi. Czem prędzej się to stanie, tem lepiej dla Francyi, najpierw z powodu zbliżającej się wystawy, a powtóre ze względu na zewnętrzne zawiąkania, które z wiosną mogą także od Francyi zażądać pewnych ofiar.

W wykazach siły zbrojnej, którą Turcyja wysłać może na teatr wojny w razie zniszczenia obecnych armii, spotykamy się z tak wielkimi cyframi, że na ich widok ustąpić musi wszelka myśl o pokoju. Może te wykazy nie zasługują na żadną wiarę? Rzeczywiście mało kto polega na tych cyfrach, chociaż wszystkie są niezakończony, jakgdyby ścisłością nawet w obliczeniu dziesiątek i jednostek chciały z góry usunąć wszelki powód

do podejrzewania o przesadę. Nie po raz pierwszy spostrzegamy to, że w razie równoczesnego pojawienia się wykazów siły rezerwowej, którą jeszcze Rosyja i Turcyja wysłać mogą do boju, daty rossyjskie uważane są zanadto skromne a daty tureckie uchodzą za wschodnią przesadę. Zkądżeż bierze się podstawa do takiego łomaczenia cyfr? Czy Turcyja dotąd łudziła Europę urojonemi armiami na papierze a Rosyja zaczęła się z krociozemi armiami? Działo się owszem całkiem przeciwnie, gdyż Turcyja zdziwiła świat liczebną przewagą, którą wodzowie jej w ciągu lipca i sierpnia niemal w każdej bitwie posiadali, gdy tymczasem zeszłoroczne przechwałki kiszeniowskie o krocjach rossyjskich bagnetów zgotowały światu pod Plewną i pod Zewinem niespodzianką najzupelniejszą. Nie lekceważymy zatem tego, co z Konstantynopola piszą i telegrafują o nowych korpusach i armiach, choć z drugiej strony nie ulega wątpliwości, że nie każdy Turek wielony obecnie do szeregów posiada fizyczne uzdolnienie do służby wojskowej w takim stopniu jak wyćwiczony żołnierz rossyjski. Ale redyfowie i mustehafzy wytrzymali już w niejednej bitwie atak o tyle świetnej wyglądającego wojska rossyjskiego. Te wielkie cyfry wojska, któremi dziś Turcyja chce okazać światu swoją zdolność do dalszego prowadzenia wojny, wskazują, że choć sztandar proroka nie został prawie wydobyty z swoich kilkudziesięciu futerałów i okryć, świat muzumański i bez tego symbolu uznaje obecną wojnę za świętą. Chodzi tylko o zaopatrzenie nowych korpusów w potrzebne przybory wojenne. O to trudniej już w Turcyi, która zawsze zaniedbywała swoje magazyny wojskowe. Jeżeli Anglia naprawdę zamierza wskutek zdobycia Karsu zmienić swoją politykę na korzyść Turcyi, to na razie dostarczeniem artykułów wo-

Nadsekwańskie przechadzki.

Paryż, 20 listopada.

Zmieniły się czasy dla Polaków we Francyi. Coraz nam tu ciężiej i smutniej. Sympatya, jaka istniała niegdyś dla nas w tym przyjacielskim narodzie, zgasła prawie zupełnie w wyższych warstwach społecznych, lud tylko zachował ją dotąd — i to rzecz naturalna, bo wiadomo, że ci jedynie odczuwają cierpienia bliźnich, którzy sami ich doświadczali.

Nie branie między młodymi Polakami ludzi fachowych i zdolnych, ale mało jest takich, którymby się udało przełamać twarde koło przeciwności materialnych, kępujących swobodę i wolę.

W zapasach z losem, najwięcej mają szczęścia Litwini. Spytacie mię, dla czego? Odpowiedź trudna — jest w tem jakaś psychiczna tajemnica, której zbadać nie potrafie. Bądź co bądź, to jednak pewna, że *do-bra szansa*, jak to mówią Francuzi, sprzyja im więcej niż innym.

Spostrzeżenie to zrobił największy Litwin — Mickiewicz... W 1843 roku przyszedłszy raz na przyjacielską schadzke, zastałem tam Adama Mickiewicza. Rozmowa była bardzo ożywiona. W towarzystwie było czterech Ukraińców, trzech Litwinów, dwóch Kongresowiaków i jeden Galicyanin.

Mówiono o cechach charakteru polskiego. Każdy z obecnych malował najwzajemnie farbami i podnosił charakter swojej prowincyi.

Mickiewicz był w bardzo dobrym humorze i słuchał z wielką uwagą wszystkich zdań, ale nie nie mówił. W tem jeden z Ukraińców, bardzo poczciwy człowiek ale najniepraktyczniejszy z ludzi, jał dowodzić, że główną cechą Ukraińców jest energia i praktyczność. Mickiewicz uśmiechnął się i rzekł:

— No, dajże pokój... Nie sil się na próżno, bo nie potrafisz obronić swojej tezy. Że Ukraińcy są energiczni, to prawda — zapomniałeś dodać, że są także szlachetni i serdeczni. Jest w nich psia wierność uczucia i lwia odwaga. Można liczyć na Ukraińca jak na zawisnę. Ale co do praktyczności, to przez wzgląd na siebie powinieneś być pominąć ten przedmiot.

Ukraińiec roześmiał się ale nie stracił rezonu.

— W słabą stronę uderzyłeś mię panie Adamie, bo jestem istotnie nieszczęśliwym wyjątkiem pod względem praktyczności — ale to także pewna, że Ukraińcy są bardzo praktyczni.

— Mylisz się, mój kochany... Najpraktyczniejszy są Litwini. W najtrudniejszym położeniu Litwin zawsze da sobie radę. Tam gdzie Ukraińiec straci 50 dukatów, to Litwin zarobi sto. Czynnikiem jednak tej oszczędności nie jest skąpstwo... Litwin jest uczynny i dobrego serca — ale praktyczność i porządek są jego wrodzonymi przymiotami. Wrzuc Litwina do wody gołego, a on wypłynie w garniturze i z zegarkiem. Litwin niepraktyczny, taki naprzykład jak ja, jest wyjątkiem tak samo jak praktyczny Ukraińiec — podajmy więc sobie rękę.

Ta charakterystyczna definicya bardzo nas ubawiła — a w późniejszych czasach

przekonałem się, że była zupełnie prawdziwą.

Zwiedzając niedawno fabrykę założoną w okolicach Paryża przez jednego z naszych ziomków, któremu bardzo dobrze się powodzi, nasunęły mi się na myśl przytoczone powyżej słowa Adama Mickiewicza, gdyż ów fabrykant jest Litwinem.

Powiem wam o nim słówko, kochani czytelnicy, raz z obowiązku korespondenta, a powtóre z obowiązku serca — bo i cóż może być miłszego dla polskiego pisarza, jak zaznaczyć swoich czytelników z ziomkiem, który wśród niezliczonych trudności, bez niczyjej pomocy, a jedynie siłą woli, posilkownej nauką i pracą, potrafił zdobyć sobie na obywatelstwo zaszczytne i niezależne stauowisko? Rzeką o którym mowa, nazywa się hr. Dinheim Brochocki. Jest on inżynierem, ale nie na sposób francuski — bo tu każdy młody człowiek, który wychodzi ze szkoły centralnej z patentem inżynierskim, poświęca się zwykle jednemu przedmiotowi. Kto się zajmuje chemią, nie zajmuje się budownictwem ani mechaniką, doskonaląc jedynie swoją specjalność i nie wdając się w wynalazki nie należące do pola, które sobie wybrał. Brochocki zaś jest, jeśli można się tak wyrazić, inżynierem wielostronnym. Torpedy jego wynalazku przyjął rząd francuski. Na polu mechaniki pracował także wiele. Jeden z jego wynalazków mechanicznych figurował na wystawie w Filadelfii.

Nie wiele jednak te wynalazki przyniosły mu zysku — pod względem materialnym najlepiej mu dopisała chemia. Nowy jego wynalazek, o którym właśnie wypada mi mówić, przyniósł mu podwójną korzyść: rozwiązał zadanie, które uważane było w che-

mii za niepodobne do rozwiązania, co chlubnym jest dla wynalazcy, i otworzył mu natychmiast szerokie pole zarobku.

Teraz słówko o wynalazku. Wiadomo, jak ważną grają rolę w praniu bielizny i bieleniu ciał roślinnych nadechlorany, a szczególnie nadechloran sody, zwany tu pospolicie *eau de Javelle*.

Wielkie zakłady przemysłowe używają zwykle do bielenia bawełny, lnu, miążgi papierowej i wszystkich w ogólności ciał roślinnych, chlorku wapna. a to z powodu, że ta substancya nietlyko jest bogata w pierwiastki, mające własność odfarbowywania i bielenia, ale nadto łatwa jest do przewożenia i bardzo tania.

Srodek ten jednak przedstawia wiele niedogodności, a nie ma zalet, jakeimi się odznaczają nadechlorany alkaliczne, bo zostawia w porach materyi odfarbowanej proszek nierozpuszczalny soli wapiennych (*sels calcaires insolubles*) który udziela jej niemiłej i długo trwającej woni chluru a nadwiera włókna. Dowiedziona jest rzeczą, że wszystkie ciała, bielone chlorkiem wapna, rozpadają się czasem w pył.

Nadechlorany alkaliczne (*hypochlorites alcalins*) mając w sobie zasadę rozpuszczalną, nie przedstawiają tych niedogodności. Mnogie doświadczenia dowiodły, że ciała odfarbowane za pomocą potażu i sody, nietlyko nie ulegają żadnemu uszkodzeniu, ale nawet stopień ich białości jest doskonalszy.

Dotąd jednak stosunkowo wysoka cena nadechloranów alkalicznych, ogromna ilość wody, jaką zawierają, co naturalnie zmniejsza siłę pierwiastków mających własność odfarbowywania i utrudnia transport — wszystko to zebrane razem, jest powodem, że

jennych może zmanifestować zwrot nowy i oddać Turcyi wielką usługę.

KORRESPONDENECYJE

Paryż, 23 listopada.

(B) Jak żądanie śledztwa parlamentarnego w Izbie deputowanych było tylko marnym, mającym na celu postawienie ministrów w stanie oskarżenia, tak propozycja p. de Kerdel miała w pierwotnej formie być pewnym rodzajem wotum zaufania dla gabinetu 16 maja, który stanowczo zdecydowany był usunąć się, żeby nie być przeszkodą do pojednania, ale pragnął przy odejściu otrzymać przynajmniej świadectwo senatu, że sumiennie wypełniał swoje obowiązki. Pierwotny tekst propozycji Kerdela brzmiał jak następuje: „Senat zgadzając się z deklaracjami rządu, i zdecydowany zgodnie z zasadami które zawsze popierał, niedozwolił naruszenia prerogatyw przysługujących każdej z władz publicznych, przechodzi do porządku dziennego.“

W tej formie, byłoby to zupełne *satisfact* dane gabinetowi, ale na ostatnim prywatnym zebraniu delegowanych prawicy i odcienia konstytucyjnego trzeba było z obu stron uczynić niejaki ustępstwa i w redakcyi tego projektu zaszyły niejaki zmiany. Zamiast „zgadzając“ się z deklaracjami rządu powiedziano: „zanotowawszy“ deklaracje gabinetu, i zamiast „zdecydowawszy“ położono „pragnąc“. Chciano tym sposobem uniknąć pozorów nieprzyjaznego przeciw Izbie deputowanych, ale świadectwo udzielone w ten sposób odchodzącemu gabinetowi ograniczyło się już tylko do uznania go niewinnym.

Gabinet księcia de Broglie poprzestał i na tem, i ponownie podał marszałkowi swoją dymisyę, która też została przyjętą z zastrzeżeniem, że ministrowie pozostaną przy swoich wydziałach dopóki ich zastępcy nie zostaną mianowani. (Jak wiadomo naszym czytelnikom, nowy gabinet został już mianowany. *Prz. R.*)

Stronicy pana Gambetty nie chcą ani słyszeć o gabinetcie wziętym za obrębem lewicy, i *Republique Française*, organ ex-dyktatora, wystąpił z projektem odmówienia wotowania budżetu. *Rappel* przemawia w tym samym duchu i z większą jeszcze stanowczością oświadcza, że „jeżeli gabinet nie będzie złożony według żądania większości Izby deputowanych, w takim razie większość ta zdecydowaną jest odmówić stanowczo budżetu. Jakąkolwiek postawę chciałoby przybrać ministrowie prawicy, nie potrafią oni zwieść lewicy i nie otrzymają ani jej zaufania ani pieniędzy Francyi“.

nie tylko znaczniejsze zakłady przemysłowe, gdzie bielenie odbywa się na wielką skalę, zaprzestały używać nadchloranów, ale od pewnego czasu do prania nawet bielizny mniej są używane.

Odziedziczył po nich panowanie chlorek wapna, którym posługują się tutejsze praczyki — to też najlepsza bielizna przeszedłszy kilka razy przez ich ręce, tak jest spalona, że rozpada się na szmaty.

Problem więc do rozwiązania był ten, aby otrzymać nadchloran alkaliczny, posiadający w małej objętości wielką siłę odfarbowywania, a zarazem tani i łatwy do przewożenia — jednem słowem, aby ta nowa substancja przedstawiała dla przemysłowców korzyści, niż chlorek wapna i nadchloran sody (*eau de Javelle*) a nie miała ich niedostatków.

Otóż Brochocki rozwiązał to trudne zadanie — potrafił bowiem zmienić nadchloran sody na ciało stałe. Jego fabryka położona w Billancourt, między Paryżem a mostem w Sevres, wyrabia wielką ilość tego nowego produktu. Jest to nadchloran sody skryształizowany.

Kiedym wiedział tę fabrykę, zastałem tam dwóch inżynierów, amerykańskiego i niemieckiego, traktujących z Brochockim kwestyę nabywania prawa.

Wynalazek naszego ziomka przyniesie wielkie usługi przemysłowcy — i stanie się prezerwatywą dla bielizny, na czem zyskują nie tylko krajowcy, ale i piękne nasze panie, które uskarżają się od dawna na wandalizm tutejszych praczek.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Inaczej widocznie zapatruje się na prawdziwe interesy kraju prezes Izby deputowanych, Jules Grévy. Na ostatniej konferencji z wielu deputowanymi lewicy, posiadającymi wiele wpływu u swoich kolegów, Grévy przedstawiał potrzebę polityki roztropnej i umiarkowanej. Grévy mniema, że Izba nie może dłużej ociążać się z ztwierdzeniem deputowanych mniejszości, reprezentujących 3,600,000 wyborców, to jest prawie połowę Francyi. Równie niebezpiecznym wydaje mu się odmówienie budżetu. „Konstytucya, mówi on, nie jest doskonałą, to pewna, ale nie należy występować z jej przepisów dla tego jedynie, że marszałek prezydent czyni użytek z praw, jakie mu ona nadała niezaprzeczeniem, choć ten użytek nie zgadza się z planami i życzeniami Izby. Stanowcze odmówienie budżetu przerwałoby regularny bieg wszystkich gałęzi służby publicznej, a gdyby ta odmowa przedłużała się, nie pozostałoby żadne inne wyjście z przesilenia, jak tylko powtórne rozwiązanie Izby, którego należy koniecznie uniknąć w interesie kraju“.

Zobaczymy, czy rozumierady Grévyego odniosą zwycięstwo nad osobistą polityką Gambetty.

Union, dziennik stanowczo konserwatywny, przemawia w duchu prawdziwie pojednawczym: „Gabinet gwałtownego oporu, wywołałby walkę na śmierć. Gabinet prawej strony, którego jedyną polityką byłoby ocalenie główne zasady rządu i stanąć na polu ogólnych interesów kraju, jest jedynym sposobem zadość uczynienia obecnym potrzebom; gdyby z obu stron chciało doprowadzić walkę do ostatnich logicznych granic, dzisiejsze przesilenie musiałoby rzucić Francję w najzłobniejszą zawikłania. Odmowa budżetu i rozwiązanie Izby, oto broń w rękach dwóch przeciwnych stronnictw, które już rozpoczęły walkę. Odmowa budżetu byłaby ruiną narodu; rozwiązanie stało by się początkiem chaosu“.

Rada państwa.

*** **Wiedeń**, 23 listopada. (Koresp. *Gaz. Lwowskiej*. (Dokończenie.) P. Mendelsburg zabiera głos do przemówienia następującego (*wedle stenogramów*):

W ustępie czwartym artykułu 2go dopatruję się niejasnej stylizacji; zachodzi w nim zdanie, które cały przepis w nim czyni niudnym. Powiedziano bowiem: „Bank jest zobowiązany do zakładania filij wskutek uznanej przez całe ministerstwo austriackie lub węgierskie w porozumieniu z radą generalną Banku potrzeby.“ Wyrażenie zobowiązania nie umiem pogodzić z dodaniem następnie wyrazami: „w porozumieniu z radą generalną“. Rada generalna a Bank, jest to jedno i to samo, a mogłyby wydarzać się wypadki, że Bank nie zakładałby filij, których utworzenie ministerstwo bądź austriackie bądź węgierskie uznałoby za potrzebne. Szczególniej zaś mnie i moim współwyznawcom politycznym nie może nie zależeć na tem, aby opuszczono wyrazy: „w porozumieniu z radą generalną Banku.“ Mamy już w tym względzie przykre doświadczenie, i w najnowszym czasie zaszedł wypadek, że pewna Izba handlowa uczyniła wniosek o utworzenie filii, ministerstwo skarbu oświadczyło się za nim, a dyrekcya Banku nie przyjęła go, i do dziś dnia filii niema. Galicya posiada tylko dwie filie, a i te jeszcze w porównaniu z filiami innych krajów są szepulko uposażone, tak szepulko, że rzecby można, iż uposażenie obu filij galicyjskich jest zaledwie tak wielkie, jak uposażenie jednej filii w innych krajach.

A więc bardzo nam zależy na założeniu większej od dotychczasowej liczby filij, aby podźwignąć nasze stosunki kredytowe i handlowe. Gdyby atoli pozostały się wyrazy: „w porozumieniu z radą generalną“, łatwoby stać się mogło, że nigdy nie doczekalibyśmy się pomnożenia filij w Galicyi. Sądymy, że wyrazy te bardzo dobrze możnaby opuścić, chcąc dopiąć intencji tego ustępu i zobowiązać Bank do zakładania filij tam, gdzie chce rząd, aby były założone.

Możnaby mi zarzucić, i zdaje mi się, że powiedziano w komisji, iż powinno to dziać się w porozumieniu z radą generalną; inaczej bowiem ministerstwo węgierskie nie potrzebuje porozumienia z radą generalną, mogłoby zakładać filie, ileby mu się spodobało. Zarzut taki z góry sam się sądzi: albowiem wdołanej do projektu statutu umowie między rządami a Bankiem narodowym, w artykule 5tym, wyraźnie powiedziano, że w następnych pięciu latach ma się założyć

w Cisławii pięć filij, na Węgrzech zaś dziesięć. Dano tedy tamtej połowie monarchii tak znaczną już liczbę filij, że zaledwie przypuścić mogę, iżby mogło być w interesie ministerstwa węgierskiego zakładać więcej jeszcze filij. Ale przypuściwszy nawet, że ministerstwo węgierskie, nie związane porozumieniem z radą generalną, na proste życzenie stanu handlowego lub Izby handlowych zakładałoby filie w znaczniejszej liczbie, zarzut ów jeszcze nie byłby słuszny. Tamta połowa monarchii będzie miała ściśle oznaczoną ilość banknot w ilości 50 milionów; nam zaś obojętną być może, czy te 50 milionów będą podzielone na 10 czy na 20 filij. Mniemam przeto, że to nie powinno nas odwozić od skreślenia owych wyrazów.

Dla nas w Galicyi jest to rzecz wielkiej wagi i doniosłości; spodziewamy się bowiem, że w podobnych sprawach daleko łatwiej uzyskamy coś od rządu, gdy od niego samego, a nie nadto od porozumienia z radą generalną rzecz będzie zależała. Zgodziłbym się na taki przepis, gdyby Bank narodowy był sobie zwykłą instytucją kredytową; przyznałbym słusność, gdybyście mi panowie powiedzieli: nie można narzucać Bankowi narodowemu obowiązku zakładania filij tam, gdzie ruch jest mniejszy, gdzie należałoby się obawiać, że nie wróci się nawet koszta administracyi. Ale, panowie, Bank narodowy jest wcale czemś innym; jest to jedyne na całe państwo źródło do zyskania pieniędzy, a więc ma obowiązek zakładania filii tam, gdzie ministerstwo w interesie ruchu handlowego uzna potrzebę; mniejsza o to, czy zyski Banku będą większe czy mniej wielkie.

Jego Eksc. p. dr. Herbst powiedział, że interes akcyonaryusza a interes publiczności przemysłowej bynajmniej nie schodzą się z sobą. My w Galicyi wcale też nie mamy przekonania, iżby życzenia nasze spełnić się miały, gdy to będzie zależało od Banku. W toku dalszych rozpraw będę miał sposobność przy innych paragrafach zwrócić na to uwagę waszą i prosić o uwzględnienie sposobu traktowania spraw kredytowych po filiach. Prawda to niestety, że Bank narodowy inną miarą mierzy tu w stolicy a inną w naszych filiach. Filie nie są tem, czem być powinny. Nie tajno mi, że Wiedeń, stolica, jest sercem ruchu pieniężnego, ale zdaje mi się, że sam interes tego serca wymaga, aby żyły z niego się rozchodzące znajdowały się w stanie zdrowym. Tak zaś nie jest bynajmniej.

Wobec spóźnionej pory nie będę was już nużył, zwłaszcza, że, jak się rzekło, będę miał jeszcze sposobność pomówić o tem; przeto upraszam tylko pana prezesa aby w ustępie czwartym artykułu 2go, co do którego zgadzamy się na całą resztę, oddzielnie poddał pod głosowanie wyrazy: „w porozumieniu z radą generalną Banku“, których opuszczenia żądamy.

Minister skarbu bar. Pretis: Porozumienie między rządem a radą generalną jest konieczne, bo trzeba wiedzieć, czy zyski z filii będą pozostawały w jakimkolwiek stosunku z kosztami założenia i administracyi. Prawda, że filia, która wedle uchwały rządu miała być założona w Galicyi, nie jest założona; ale ogólny interes ekonomiczny nie pozwalał rządowi nastawać na Bank o przeprowadzenie uchwały rządowej. Proszę nie przyjmować wniosku p. Mendelsburga.

Sprawozdawca p. Giskra: Komisya już z okoliczności petycji z Stanisławowa zajmowała się wnioskiem tym samym, który dziś powtórzył p. Mendelsburg ale odrzuciła go. Państwo bowiem ma w tem interes, aby filie przynosiły Bankowi zyski, a filie „pracujące pasywnie“ idą na rachunek państwa.

W głosowaniu upada wniosek p. Mendelsburga, przeciw któremu głosują także posłowie Rusini, lubo mała tylko większość postanowiono go odrzucić; upadają także inne wnioski, z wyjątkiem poprawki Scharschmida; z nią uchwalono artykuł 2 wedle wniosku komisji.

Artykuł 3—8go przyjęto bez dyskusji. Artykuły 9 i 10 o kapitale akcyjnym (90 milionów złotych, czyli 150,000 akcji po 600 zł.)

Koniec posiedzenia o godzinie 2. min. 40. — Następne jutro.

*** **Wiedeń**, 24 listopada. (Koresp. *Gazety Lwowskiej*). Dzisiejsze posiedzenie Izby poselskiej było mało produktywnie w uchwałach, tem więcej natomiast produktywnie w przemówieniach. I nie można powiedzieć, iż rozprawa była cicha, bo i przedmiotem obrad były ważniejsze przepisy statutu bankowego, i mowy, którzy tego przedmiotu dotyczyli, należą do wybitniejszych w parlamencie figur. Długie rozprawy w dyskusji szczegółowej nie mogą zadziwiać, zwłaszcza, że w dyskusji ogólnej, jak czasu swego zaznaczyliśmy, odeczytano 25 mowców od głosu; nie to też czyni posiedzenie dzisiejsze ciekawem, że znamienitsi przemawiali posłowie, lecz to, że ścierały się z sobą ko-

ryfousze stronnictwa mieniącego się „wierno konstytucyjnym“, że w starciach tych silnego, jak nigdy jeszcze, doznała zachwiania powaga przywódcy całej lewicy p. Herbst. Dwaj członkowie jednego ongi gabinetu, Herbst i Giskra, niejednokrotnie już stawali z sobą w sprzeczności, ale nie występowali dotychczas nigdy otwarcie przeciw sobie; przeciwieństwo ograniczało się na głosowaniu: gdy Herbst wstawał, Giskra siedział, gdy Herbst siedział, podnosił się Giskra. Dziś atoli jawnie i wprost przeciw sobie stanęli, i to w rolach głównych, Giskra jako sprawozdawca większości komisyjnej, Herbst jako sprawozdawca mniejszości co do wniosków w sprawie mianowania czy wybierania wice-gubernatorów bankowych. P. Giskra nie przemawiał jeszcze przeciw wnioskowi mniejszości i wywodom p. Herbst, ale wyprzedził go już w tem inni posłowie, nie szczędząc swego przywódzcy bynajmniej; p. Menger zdobył się nawet na niesłychaną dośmiałość i zarzucił p. Herbstowi nieprawdziwość faktów, na których oparł swą argumentację. Odsiecz, z którą jedyny p. B. Süß pokwapił się ku Herbstowi, była tak słaba, że sam ciężko zaczepiony przywódca lewicy, kto wie, czy będzie wdzięczny mu za to. Wszystko to zaznaczamy bez zapuszczenia się w merytoryczną ocenę przemówień dzisiejszych; gdyż owszem, gdybyśmy mieli własne wypowiedzieć zdanie, musielibyśmy stanowczo oświadczyć się z względów choćby tylko praktycznych za stanowiskiem zajętem przez p. Herbst, który broni mianowania wice-gubernatorów bankowych przez koronę, jak też projekt rządowy się domagał, podczas gdy większość komisyjna wnosi o zmianę projektu rządowego w duchu wybierania wice-gubernatorów. Inne naturalnie jest pytanie, czy pan Herbst był szczęśliwy w swej argumentacji. Zaznaczamy zaś to wszystko w podwójnym celu: raz, aby ogólnie zcharakteryzować obrady dzisiejsze, skoro samo sprawozdanie w krótkości streszczone nie dałoby należytego obrazu; po drugie, aby z tej charakterystyki wysnuć sens moralny, który najtrafniej wypowiemy w tych o stronnictwie „wierno-konstytucyjnym“ słowach:

Wszystko tam niby tak jest jak było, tylko się ku starości mocno pochyliło.

Zagaił posiedzenie prez. Reebauer o godz. 11 min. 25, a po odczycaniu listu petycji, między którymi jest petycja miasta Drohobycza w sprawie opodatkowania nafty, odczytano interpelację p. Fischera i 23 towarzyszy z klubu prawicy i z pomiędzy Morawców treści następującej:

Dzienniki podają wiadomość, że ministerstwo oświecenia w dniu 2 grudnia r. 1876 wydało do rad szkolnych rozporządzenie, polecające im czuwać nad nauką religii pod względem pedagogiczno-metodycznym i donosić o dostarczonych niewłaściwościach ministrowi. Rozporządzenie takie sprzeciwia się nie tylko naturalnym prawom Kościoła, lecz i przepisom prawnym o nadzorze nad nauką religii. Niżej podpisani zapytują przeto: 1) czy rozporządzenie takie istnieje? — 2) jeśli tak, w jakim sposób myśli pan minister oświecenia usprawiedliwić je z stanowiska ustawy i nauki pedagogiczno-metodycznej?

Izba przechodzi do porządku dziennego, t. j. do szczegółowych w dalszym ciągu rozpraw nad statutem bankowym.

Artykuły 9 — 11go (dokończenie przepisów o akcyach i akcyonaryuszach) uchwalono w brzmieniu wniosków komisji po odrzuceniu wniosku p. dra. Rosera, domagającego się zniesienia legalizacji wylegitymowania się z posiadania akcyj.

Artykuły 12 — 22go (o walnem zabranii) przyjęto bez dyskusji.

Artykuł 23ci stanowi: Radców generalnych wybierze walne zebranie, a to dziesięciu pomiędzy zebranych, a po dwu z pomiędzy osób proponowanych przez dyrekcye w Wiedniu i Budapeszcie, przynależnych do odnośnej części monarchii; członkowie rady generalnej powinni nie należeć do zarządu innej instytucji bankowej lub hipoteczno-kredytowej.

Mniejszość komisji, reprezentowana przez p. Herbst, wnosi o przywrócenie projektu rządowego co do liczby ósmu radców generalnych z pomiędzy osób obecnych na walnem zebraniu.

Ponieważ z artykułem tym pozostają w związku art. 28 — 31go, przeto poddało i te zaraz pod dyskusję.

Art. 28my stanowi: Rada generalna wybierze z swego łona dwu wicegubernatorów, z których jeden przewodniczyć będzie dyrekcji wiedeńskiej, drugi budapeszteńskiej.

Ta sama mniejszość wnosi tu znów o przywrócenie projektu rządowego, wedle którego wicegubernatorowie mają być mianowani przez koronę na propozycję ministrów skarbu.

Art. 29ty: W razie, gdyby gubernator doznał przeszkody w wykonywaniu swych funkcji, wybierze sobie zastępcę w osobie jednego z wicegubernatorów. Urząd wicegubernatorów trwa cztery lata; mogą jednak na nowo być obrani. Zastępców dla wiceguber-

atorów wybierze w razie potrzeby rada generalna z pomiędzy siebie.

Mniejszość znów domaga się opuszczenia przepisu o czteroletnim tylko trwaniu urzędu wice-gubernatorów, który większość komisyjna wsunęła do projektu rządowego.

Art. 30ty mówi o zatwierdzeniu wyboru radców generalnych i wicegubernatorów przez koronę.

Mniejszość wnosi stosownie do projektu rządowego o wypuszczeniu tu wicegubernatorów.

Art. 31szy mówi o wylosowaniu co rok po kilku radców generalnych, w czem wicegubernatorowie stanowią wyjątek.

Ponieważ wedle projektu rządowego wicegubernatorowie mają być mianowani przez koronę, przeto mniejszość znów żąda wypuszczenia tu zdania o wicegubernatorach.

W dyskusji sprawodawca mniejszości komisyjnej p. Herbst motywuje jej wnioski, wywodząc, że nie większość komisji, lecz tylko większość obecnych na posiedzeniu członków oświadczyła się 18 głosami przeciw 17 za wybieraniem wicegubernatorów. Wnioskiem takim chce większość ta stworzyć coś niebywałego, coś wręcz sprzecznego z praktyką na całym lądzie stałym. We Francji wpływ rządu rozciąga się nawet na urzędników po filiach, w Niemczech całe dyrektoryum jest mianowane przez rząd, a akcyonaryuszom pozostawiony tylko wybór rady nadzorczej. Jeżeli tedy większość zaprowadza coś zupełnie nowego, jakąż tego przyczyna? Przyczyna wypowiedziana w jednym słowie: niezawisłość Banku. Tu mowca zwalcza mylnie tej niezawisłości pojmowanie, wskazując, że interes lombardowy, który Bank zawarł z rządem przed r. 1862, a który nie pokrzywdził wprawdzie akcyonaryusza, ale sprowadził niewypłacalność banknot, nie był bynajmniej wynikiem zawisłości Banku od rządu i że interes taki powtórzyć się może mimo obieralności wice-gubernatorów. Mowca dowodzi, jak konieczny jest wpływ rządu w interesie publiczności, a gdyby kto powiedział, że dośyć już będzie wpływu rządowego przez komisarzy rządowych, mowca każe baczyć, że komisarze rządowi, są właśnie tylko rządowi, a więc zmienni porówno z rządem i nie mogący reprezentować właściwych interesów państwa, lecz tylko interesa rządu.

P. Neuwirth oświadcza się przeciw wnioskowi mniejszości, a to właśnie dla poręczenia Bankowi niezawisłości. Już mowa od tronu w r. 1867 wytknęła niezawisłość Banku jako cel ustawodawstwa o nim. Dążność do emancypowania Banku z pod wpływu rządowego datuje z początku zeszłego stulecia, a czasów *Wiener Bank*, której założyciel hr. Stahrenberg już starał się postawić instytucję w niezawisłości od rządu. Dzięki małżeństwu między rządem a Bankiem miało też dziwołągi w następstwie jak n. p. ów słynny interes lombardowy z r. 1861 i inne interesa z szlachtą, które mogły przyjsć do skutku jedynie pod dyrekcją mianowaną, a które sprowadziły Bank nad przepaść. Po wywodzie historycznym następuje w przemówieniu wywód techniczny na rzecz obieralności wicegubernatorów.

P. dr. Edw. Süß przytacza jako argument decydujący o mianowaniu wicegubernatorów słowa Napoleona I. „Bank bije pieniądze, a więc wykonywa część mojej władzy”.

P. dr. Menger zwraca się przeciw argumentom p. Herbst o mianowaniu gubernatorów przez rządy w całej Europie, wykazując, że tak nie jest i że p. Herbst na nieprawdziwych faktach oparł swój wywód. Co się tyczy zaś argumentu Herbst o komisarzach rządowych, mowca dziwi się, że p. Herbst mógł uciec się do niego, bo rząd jest a przynajmniej powinien być wyrazem większości Izby, to znaczy, że powinien rzeczywiście reprezentować interesa państwa, ztąd też komisarze rządowi powinni tych interesów być stróżami, a nie jakichś tam interesów rządowych, jak mówił p. Herbst. Ale co główna, Bank jest instytucją prywatną, która co do emisji banknotu polega na systemie Roberta Peela. Ztąd mianowanie wicegubernatorów wcale nie byłoby ani na miejscu ani niezem usprawiedliwione.

P. dr. Plener zwalcza mianowanie wicegubernatorów jako stanowcze poddanie dyrekcji peszteńskiej wpływowi rządu węgierskiego w myśl potępionych tylekrotnie stypulacji majowych. Mowca odpowiada p. Herbstowi, że jego porównywanie Banku austro-węgierskiego z innymi jest pozbawione wszelkiej podstawy, bo Bank ten jest jednym w swoim rodzaju. W odrzuceniu nominacji wicegubernatorów dopatruje się mowca jedynie naprawienia całego wadliwego statutu i jedynej ręką przeciw zachwianiu stosunkami finansowo-ekonomicznymi.

Tu przerwano obrady.
Po odczytaniu interpelacji p. Proskowetza do ministra spraw wewnętrznych w sprawie pomoru na bydło zamknięto posiedzenie o godz. 2 min. 40 Następnie w wtorek.

(Mowa p. Dunajewskiego z d. 17 b. m.)

(Dokończenie).

Pod tym przeto względem, pod względem ekonomicznym, jak już powiedziałem powyżej, trudno wyobrazić sobie, iżby bank zmonopolizowany mógł być niezawisły. Rząd powinien wywierać pewien wpływ, jeśli nie chce wydać produkty rolniczej i przemysłowej na łup wielkim potęgą pieniężnym. I z tego stanowiska muszę w imieniu ziemaków moich i przyjaciół współmyślących oświadczyć, że w tym punkcie nie zgadzamy się z większością komisji. Większość komisji przyjęła postanowienie, że wicegubernatorowie Banku mają być wybierani przez akcyonaryuszów; mniejszość komisji była za nominacją. Mówię mniejszość i większość, lubo rzecz ta właściwie niezupełnie jeszcze jasna. Było w komisji 17 głosów przeciw 18; wiadomo, że nie wszyscy członkowie zawsze mogą być obecni, z czego zresztą nikomu nie czynię zarzutu, bo i sam na tem posiedzeniu nie byłem; pominąwszy bowiem inne okoliczności, pragnąłbym, żeby tam zjawił się fizyk miejski dla skontrolowania panującej w sali atmosfery fizycznej. Ale może na prawdę większość jest za tym wnioskiem, formalnie jednak mniejszość jest za wnioskiem p. Herbst, a ja także za nim się oświadczam. Nie chcę banku niezawisłego w tym względzie, bo gubernatorowie, wychodzący z wyboru mieliby tylko interes akcyonaryuszów czyli uczestników dywidendy na oku. Nie pojmuję też silnego w komisji oporu przeciw temu wnioskowi. Wiadomo, że w dawnym statucie z r. 1814 znajduje się ten sam przepis. Korona mianuje gubernatora i dwóch wicegubernatorów czyli zastępców, jak tam powiedziano. Tylko w statucie z r. 1863 nie ma tego przepisu.

Nie będę już nużył wysokiej Izby, ale dla organizacji teraźniejszej i jej zakresu działania wydaje mi się wcale niestosowną, żebyśmy otrzymali wicegubernatorów niezawisłych od rządu, ale zawisłych od akcyonaryuszów. Powiedziano, że wielkie już byłoby niebezpieczeństwo, gdyby gubernatorem miał być Węgier. O wicegubernatorach nigdy mowy nie było; jeden z nich prawdopodobnie będzie Węgier. Nieszczęście to może się wydarzyć, nie wiem, ale być może, że niektórzy panowie niepomaliby się zgorzyszyli, gdyby Czech lub Polak został gubernatorem. Trudno atoli liczyć się z taką obawą w ustawie. Boć nikt żądać nie może, żeby gubernatorem był tylko Niemiec, by inna narodowość nie była powołana do zajęcia tej posady.

Co się tyczy wniosku mniejszości, który co do formalnego traktowania tej sprawy domaga się odroczenia, zupełnie się zgadzam z pewnym wiele szanownym preopinantem. Mimo wyjątkowej uwagi w Izbie, mimo odczytania mowy pana sprawozdawcy mniejszości, nie mogłem pojąć, co byśmy na tem zyskali. Gdybyśmy nie obradowali dalej nad projektem bankowym, lecz czekali przygotowania reszty projektów przez komisję, my tu z pewnością zyskalibyśmy na tem, bo wypadałoby odroczyć Izbę; z wyjątkiem bowiem prac po komisjach nie mielibyśmy co robić; ale z stanowiska ustawodawstwa merytorycznego trudno mi dopatrzeć się takiego między wszystkimi projektami związku, iżby razem nad nimi obradować trzeba. Osiągnęlibyśmy jedno tylko, i to wbrew zamiarowi pana sprawozdawcy mniejszości — nie powątpiewam, że zamiar jego jest jaknajlepszy — t. j. zwłeczenie całej ugody, zwłeczenie całej sprawy tak niezmiernie ważnej z każdego punktu widzenia, może ażgdzieś do połowy roku przyszłego. W imieniu stronnictwa mojego oświadczam, że na taki wniosek, który w praktycznym rezultacie swym zmierza nie do czego innego jak do zwłeczenia ugody, do przedłużenia dzisiejszego stanu niepewnego, zgodzić się nie możemy.

Przez wszystkie wielkiego państwa dzielnice oddawna już słycać wołanie o uregulowanie najważniejszych spraw ekonomicznych. Nie można zaprzeczyć, że szeroko rozpowszechniona jest pewna obawa, i to słuszną, nie tylko w wielkich kołach świata przemysłowego, lecz i między skromnymi konsumentami, bo niewiadomo, co nas czeka w roku przyszłym. Domyślamy się znacznego podwyższenia ciężarów, bo potrzeba państwu wyższych dochodów, a obok państwa i w państwie są nadto pewne dążności, które własnych współobywateli na własną korzyść chcą opodatkować. Te otoż budzą się obawy. W rzeczach ekonomii zaś większy ciężar nieraz mniej jest niebezpieczny od wielkiej niepewności; nie tak nie zachwiewa zaufania i siły robotczej w jednostce, jak ustawiczne rachowanie z liczbami nieznanymi i niewiadomymi ciężarami. Decyzja wprawdzie nie od nas zależy, ale nie przyczyniamy się przynajmniej do zwłoczenia bez celu tej ważnej sprawy.

I jeszcze słów kilka. Zdaje mi się, że jakkolwiek dostojne zajmuje ktoś stanowisko w tem wielkiem państwie, nikt przecież nie wie na pewno, co nas czeka w roku przyszłym pod względem spraw zagranicznych, nie wie przynajmniej, czy wojna, która oddawna już dobija się do bram monarchii,

nie zniewoli nas ostatecznie, lubo wbrew woli naszej, do bronienia najżywniejszych interesów monarchii austriackiej. Niema w tem przynajmniej nie nieprawdopodobnego, a że należałoby ukrzepić wpływ tej monarchii w Europie w interesie cywilizacji i z względu na wielkie niebezpieczeństwa, które zagrażają naszej części świata z przechodzącymi już w praktykę teoryj o aglomeratach plemiennych, to każdy pewnie przyzna; że zaś potęga i wpływ Austrii i Węgier w zgromadzeniu mocarstw europejskich wtedy tylko zaważy może, gdy w sprawach domowych pokój będzie przywrócony, to, zdaje mi się, pewnie także mi przyznacie. My zaś nie chcemy, aby to państwo postradało potężny wpływ swój w przyszłych może zawikłaniach i rokowaniach zagranicznych, aby mu wytykano własny nieustalony stan rzeczy; a nie chcąc tego, głosować będziemy za dyskusją szcze-gółową. (Oklaski.)

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Z parlamentu francuskiego).

Nowy gabinet w sobotę 24 listopada przedstawił się Izbie deputowanych. Deputowany Marcère ledwo zoczywszy ministrów zażądał głosu do interpelacji. Izba uchwaliła bezzwłocznie traktowanie tej interpelacji, którą Marcère rozwinął w sposób następujący: „Dotychczas stała Izba wobec ministerstwa, któremu dała wotum nieufności. Nie interpelowała go. Ministerstwo to ustąpiło po wyrzeczeniu przez senat wotum. — W senacie nikt nie chciał objąć tej spuścizny. Ministrowie obecni są mężami pełnymi zasług ale jako ministrów mamy prawo ich zapytać, jak weszli do parlamentu Rzeczypospolitej? Polityka marszałka buja w powietrzu. Cóż reprezentuje ministerstwo, jeżeli nie rządy osobiste? Ministerstwo obejmuje odpowiedzialność za politykę ostatniego gabinetu oporu a Francya walczy przez lat siedm przeciw temu oporowi, który się zdawał pokonanym 26 lutego, a 16 maja znów się zaczął. Republikańscy piętnowani są jako anarchiści przez ludzi, co powinni być tylko w salonach zajmować miejsce. Oddawna nadeszła chwila, w której ministerium parlamentarne winno być znów powołane; kraj chce pokoiu. Jesteż to podobnym przy tej chwiejności? Jedynym środkiem zaradczym jest powrót do stanu prawnego. Wszystkie interesa są zagrożone. Kraj chce rozwiązania; rząd nie daje żadnego. Większość nie może nie poświęcić z praw narodu. Gdyby nawet chciała, czyż wie ona, kto stoi po za ministrami, którzy sami o tem nie wiedzą. Kraj czeka cierpliwie. Ministerium posiadając zaufanie marszałka, mogłoby krajowi wielką oddać usługę, jeżeli marszałkowi powie prawdę; mogłoby odwrócić nieszczęście, którego nie chcę nazwać po imieniu. Minister Welch e odpowiada: Nie chcę bronić dawniejszego gabinetu; mamy prawo znajdować się tu z mocy konstytucji. I gdzieindziej bywali ministrowie pozaparlamentarni; nazywamy się stronnikami obowiązku i ojczyzny.

Po mowie Welch, przyjętej przez lewicę mileżeniem, przez prawicę oklaskami, mówi: Floquet: „Dzień 14 października był zwrócony przeciw osobistym rządóm, wyje wznawiacie, jesteście przyszłym zatargiem, jak gabinet, który ustąpił, był przyszłym zatargiem. Po za waszą niezdolnością (*burzliwa przerwa z prawicy*) widzę dawnych ludzi konfliktu; chcecie, aby Izba, jedyną broń jaką posiada, oddała z ręki, przyzwoliła budżet, aby wam otworzyć miejsce do walki (*głosy: bardzo dobrze; tak jest! z lewicy*). Chcecie bankrutstwa honoru Francji w wystawie powszechnej zaangażowanego, w obec zagranicy (*bravo! oklaski*). Proponuję wam co innego: zwołajcie kongres, niechaj uchwali stanowczy środek, któryby zakończył kryzys. Pojawieniem się swoim nie nie zmienicie w sporze gdyż jesteście właśnie gabinetem konfliktu, gabinetem polityki osobistej; do was nie mamy ani prowizorycznego ani stanowczego zaufania; tem mniej możecie liczyć na nasze poparcie. Nie oszukacie ani nas ani kraju; wam nie będzie uczynioną przyjemnością usunięcia wszelkich trudności, my stanowczo żądamy rozwiązania. To atoli powiada wam większość, wam nowym ministrom, że tysiąckroć jesteście winnymi, przyjąwszy dziś teki; w tej chwili i przed wszystkimi innymi jesteście skazani. (*burzliwe oklaski z lewicy*).

Baragnon: Macie zwyczaj skazywać z góry; wnoszę prosty porządek dzienny, jako protestację przeciw waszym zasadom, które podkopać mogą sprawę, skoro tylko zdobędziecie władzę (*ironiczne oklaski z lewicy*). Właśnie dla tego utworzony został senat, aby od takiej większości, jak wasza, nie być zawisłym (*ogromne oklaski z prawicy*). Spróbujcie tylko użyć waszej broni budżetowej, a okaże się, że prezydenta Rzeczypospolitej nie możecie pozbawić władzy. (*wrzawa*).

Germain: Jesteście ministerstwem interesów 16 maja; my atoli chcemy interesów narodu. Wasi poprzednicy przeszkadzali wszelkim sprawom, przeszkadzali reformom; przeszkadzali zbudowaniu trzeciej sieci kolei, a wy twierdzicie, że popieraacie chęć interesu narodu, będąc tego samego samozwańczego pochodzenia (*burzliwe oklaski*).

Potem nastąpiło głosowanie nad znany czytelnikowi motywowanym porządkiem dziennym Ferrivego, który Izba przyjęła 320 głosami przeciw 208 głosów.

(Obecny stan w Szumli).

Szumla, która jest bardzo ważnym punktem centralnym stanowisk tureckich, przeznaczonych ku obronie wszystkich na wschód wału Trajana leżących przesmyków bałkańskich, zmieniła się do niepoznania, jak donoszą do *Pol. Corr.* Bałkany pod Szumlą rozciągają się w kształcie podkowy; stoki gór są bardzo spadziste i zarosłe gęstą nieprzebytą tarniną. Z daleka już widnieje potężna na skałach zbudowana twierdza szumlańska; na rozciągającej się przed nią płaszczyźnie i w okolicy mogłaby się wygodnie pomieścić 200.000 armia z odpowiednią kawalerją i artylerją. Przy rozpoczęciu obecnej kampanii Szumla była dość zaniedbana: fossa, wał i kilka pozostałych z kampanii 1854 r. szaniców zewnętrznych, składały prawie całkowitą twierdzę, i to wszystko w złym stanie. gdyż od wielu lat nie nie przedsiębrano w celu poprawienia uszkodzeń. Jednakowoż twierdza z natury jest tak silna, że pomimo swych braków mogła być długo opierać się wojskom rossyjskim, gdyby po przeprowadzeniu się przez Dunaj i otoczeniu Ruszczukuruszły zaraz na Szumle. Turkom zawsze brakowało pieniędzy i przedsięwziętych, energicznych ministrów wojny; inaczej byłaby Szumla już od dawna zaopatrzona w fortyfikacje odpowiadające nowożytnym wymaganiom. W ciągu obecnej wojny jednakowoż starano się dopełnić tego czego pierwaj zaniedbano. Na około miasta zbudowano ośm silnych redut, z których zwłaszcza jedna piętrząca się na sposób tarasowy, ma być najważniejsza; każda z nich uzbrojona 8—10 wielkimi działami. Oprócz tego Szumla posiada kilka na wzgórzach zbudowanych fortów wysuniętych, które przez swe położenie nadają się wybornie pod baterje zaczepne, swą wysuniętą linią udawiają wycieczki i niezmiernie utrudniają otoczenie, gdyż przeciwnik odpowiednio do znacznej peryferii potrzebowałby rozwinąć wielkie masy wojska do szturmów lub oblężenia. Na lewem skrzydle pozycy leżąca góra, która w czasie kampanii 1810 r. bezskutecznie przez Rossyan była oblegana, również została odpowiednio umocnioną, wespół z przyległymi dolinami. Można więc śmiało twierdzić, że Szumla w obecnym swym stanie jest prawie niezdobyta. Zasługa umocnienia twierdzy należy się Blumowi baszy, oraz majorowi artylerji Bekirowi Sidhi effendemu, byłemu urzędnikowi wojskowemu przy ambasadzie w Berlinie. Na wypadek oblężenia Szumla posiada zapasy żywności na cztery do pięć miesięcy. Stan zdrowia załogi stosunkowo dość dobry. W szpitalach tamecznych znajduje się znaczna liczba rannych.

(Z Serbii.)

Fremdenblatt dowiaduje się z Belgradu, że lada dzień oczekują tam czynnego wystąpienia przeciw Turcyi. Według wszelkiego prawdopodobieństwa dokłada znowu Rossya starań, ażeby zniewolić Serbię do jaknajrychlejszej akcyi. Groźny ruch Mehemeta Alego usprawiedliwia zresztą tę gorączkową niecierpliwość w głównej kwaterze rossyjskiej, która chce aby już zebrał owoce od dawna podjętej i dobrze opłaconej pracy. Naród serbski jest bardzo niezadowolony z wojennej polityki rządu belgradzkiego. Dowodem na to jest okoliczność, że nie zwołano skupczyny i okrojowano budżet na rok przyszły zwykłym rozporządzeniem księcia. Dokument ten, charakteryzujący nadzwyczajnie obecną sytuację w Belgradzie, został ogłoszony w dzienniku urzędowym *Srb. Nov.* i opiewa:

„Milan M. Obrenowicz IV. etc. etc. książę serbski. Ponieważ rok budżetowy 1876/77 jest już na schyłku, a skupczyna nie została jeszcze zwołaną w celu uchwalenia budżetu na nowy rok budżetowy 1877/78, tymczasem zaś muszą być bez przerwy robione wydatki zwyczajne, przeto na propozycję Naszej Rady ministrów i na podstawie artykułu 56 konstytucji stanowiąmy i rozporządzamy: Że władze państwowe mają także w przyszłym roku 1877/78 zastosować się do budżetu uchwalonego na rok 1876/77 przez władzę ustawodawczą i to aż do czasu, w którym zostanie zwołaną skupczyna i uchwalony nowy budżet, najdalej zaś aż do końca bieżącego roku kalendarzowego. Polecamy Naszemu ministrowi skarbu i wszystkim innym Naszym ministrom, ażeby wykonali niniejszą ustawę; władzom nakazujemy, ażeby zastosowały się do niej, wszystkim zaś w ogółności, a każdemu w szczególności,

ażby poddali się postanowieniom niniejszej ustawy."

Serbskie koła konserwatywne są tego mniemania, że książę nie miał prawa, wydając powyższe rozporządzenie, odwoływać się na artykuł 56 serbskiej konstytucji. Artykuł ten stanowi bowiem, że książę ma prawo wydawać prawne postanowienia tylko wówczas, jeżeli całość i pomyślność kraju są zagrożone, czy to z wewnątrz czy z zewnątrz a skucepzyzna nie jest zgromadzoną. Pominąwszy już tę okoliczność, że książę nie chce potępić swej własnej polityki, nie może mówić o niebezpieczeństwach grożących krajowi, nie ma on nadto w myśl zacytowanego artykułu prawa okrojowania budżetu. Ale niech tę kwestję załatwią Serbowie pomiędzy sobą. Nas interesuje powyższe rozporządzenie księcia tylko o tyle, o ile dowodzi, że książę Milan wraz ze swym Risticzem nie ma większości narodu za sobą. Gdyby większość narodu była za wojną, albo gdyby rząd belgradzki myślał na serio tylko o obronie własnych granic, to zaiste nie byłoby powodu do niezwoływania skucepzyzny i naruszania konstytucji.

(Z Petersburga.)

Łatwo było można przewidzieć — pisze z Petersburga 19 b. m. korespondent *Wiener Abendpost* — że mowa lorda Beaconsfielda, wygłoszona przy uczcie, zwróci na siebie uwagę w Rosji. Komplementa, jakie premier angielski wygłosił dla cara i armii rosyjskiej, uważają tu za *captatio benevolentiae*. Ale w tej mowie widzą także niektórzy pewien rodzaj ukrytej groźby. *Golos*, dziennik najwięcej w Rosji rozpowszechniony, zapytuje: „Jaki rezultat może osiągnąć rząd angielski przez wmięszanie się? Wszakże w Londynie powinni panowie ministrowie wiedzieć o tem, że Rosya przyjęłaby pośrednictwo tylko wtedy, gdyby rząd angielski wymusił na Turcyi wszelkie te ustępstwa, jakie rząd rosyjski uznaje za konieczne. A ponieważ nie można się tego spodziewać po panu Beaconsfieldzie, nie może być także mowy o powodzeniu angielskich usiłowań medyacyjnych. Pozostaje tedy p. Beaconsfieldowi tylko jeszcze druga droga a mianowicie: siłą oręza poprzeć swą politykę. Ale w tym celu potrzeba pieniędzy a na to potrzeba zezwolenia parlamentu. Nim nastąpi takie zezwolenie i nim zostaną wysłane wojska, upłynie bardzo wiele czasu...“ Najostrzejszej krytyce poddano tu owe „interesa angielskie“ o których wspomniał lord Beaconsfield nie określając ich bliżej. Wszyscy są tu tego mniemania, że prawdziwymi interesami Anglii są interesa jej handlu i przemysłu a te wymagają pokoju. Wszakże już obecnie czuje Anglia szkodliwy wpływ, jaki wywierają na jej handel wojna w Turcyi a głód w Indjach. Gdyby lord Beaconsfield chciał się czynnie wmięszać do wojny, mogłyby powstać zakłopotania, których końca niepodobna przewidzieć, zwłaszcza, że Anglia nie może liczyć na sprzymierzeńców. Rosya ma szczerą chęć żyć z Anglią w przyjaźni. W Azji ma Anglia tysiąc razy więcej do stracenia niż Rosya a na wypadek wojny, niechy tam nie zyskała. Rosya poniosła już znaczne ofiary w tej wojnie. Zrzekła się ona współudziału swego znakomitej floty północnej a jej flota na Czarnem morzu, nie może niestety iść w porównanie z flotą turecką. Gdybyśmy zamiast tych lichych popówek, mieli na Czarnem morzu przynajmniej dwa okręta pancerne, operacje naszych wojsk na wybrzeżach morza Czarnego wyglądałyby całkiem inaczej.

Wszyscy Rosyjanie pragną pokoju. W południowej Rosji, głównie w Odesie, panuje nędra okropna. Domy stoją pustkami, w handlu nastąpiła stagnacja a córki nawet za możliwych niegdys rodzin starają się zarobić udzielaniem lekcji na utrzymanie domu. Wartość rubli papierowych spada bardzo znacznie a pożyczka projektowana w maju a zawarta dopiero teraz z domem Lippmann, Rosenthal & Comp. w Amsterdamie posłuży chyba tylko na pokrycie pobranych już zaliczek. Jeżeli wojna potrwa jeszcze dłużej, pożyczka ta nie będzie prawdopodobnie ostateczną. Przy tem robi *Golos* bardzo trafną uwagę, że nie można nawet marzyć o zwrocie kosztów wojennych ze strony Turcyi. Wziąć jakiś zastaw, nie miałoby także najmniejszego sensu; bo i na cóż przydałaby się nam n. p. Armenia? Administracja tego kraju kosztowałaby bardzo wiele. Możeby jakie bogate, z Turcyą zaprzyjaźnione mocarstwa chciały wziąć w zastaw jaką prowincję turecką i za to wypłacić Rosji koszt wojenny? Rosya zrzeknie się chętnie wszelkich zdobyczy. Ale już co najmniej można przypuszczać, że Rosya chce wynagrodzić się kosztem Rumunii. Rosya nigdy nie będzie domagać się zwrotu terytorium odstąpionego Rumunii w myśl traktatu paryskiego. Wierzmy chętnie dziennikom tureckim, że i w Stambule wzmaga się z każdym dniem życzenie zawarcia pokoju. Turcyja wyczerpała już wszelkie swe zasoby. Ale mimo to trudno przypuścić, ażeby na-

wet nowa klęska na polu walki złamała fanatyzm turecki.

Dzisiejszy *Inwalid* podaje bliższe szczegóły o bitwie pod Górnym Dubnikiem. Fortyfikacje tureckie zostały z trzech stron osaczone przez piechotę i artylerię rosyjską a z czwartej strony były strzeżone przez kawaleryę pod dowództwem pułkownika Czerwina. Około godziny 9 z rana rozpoczął się atak ze wszystkich czterech stron równocześnie. Z 54 dział rzucono pociski na pozycje tureckie. O godzinie 10 przypuścił pułkownik Lubowiekij szturm do jednej z mniejszych redut. Turcy sebronili się do głównych okopów, ażeby ztamtąd stawiać tem skuteczniejszy opór. Około godziny 12 w południe otrzymali rany generałowie Rosenbach i br. Zeddeler, którzy dowodzili środkową i lewą kolumną. Lewa kolumna, która chciała przypuścić szturm do pagórka zajętego przez Turków, została odpartą z wielkimi stratami.

O godzinie 3 z południa kazał generał Gurko przypuścić szturm równocześnie ze wszystkich stron. Niestety nie wykonano tego. Wojska nasze zajęły tylko zewnętrzne okopy opróżnione przez Turków i oczekiwały nocy. Gdy się ściemniło, podsunęły się dwa bataliony grenadierów Ismailowskich pod dowództwem generałmajora Ellisa pod same okopy nieprzyjacielskie i w tej samej chwili wyszły wszystkie inne wojska ze swych kryjówek. W jednej chwili dostały się nasze wojska do środka reduty tureckiej. Turecki generał Hafiz basza, zaatakowany równocześnie ze wszystkich stron, poddał się z 53 oficerami i 2235 nierannymi żołnierzami. Zdobyliszy 4 działa Kruppa, przeszło 3000 karabinów systemu Peabody i piękny sztandar z czerwonego jedwabiu, na którym były złote wyszyte sentencje z Koranu. Sztandar ten przywieziono już do Petersburga. Rosyjanie stracili w tym dniu 3 generałów i 96 oficerów w rannych; 17 oficerów zabitych, 790 żołnierzy zabitych, 2384 rannych. Z pomiędzy rannych, umarło już 17 oficerów i kilkuset szeregowców. Rannych zwożąc powoli do Petersburga. W pałacu w Carskim siole urządzono wprawdzie apartamenty na pomieszczenie rannych, ale żaden z nich nie chce tam jechać, każdy woli zostać w szpitalach petersburskich, bo tu łatwiej się może widywać z rodziną. Świetne zwycięstwo pod Dubnikiem nie pozostało bez skutków. Generał Gurko dotarł już aż do Wracy i Telen. Wojska nasze zabrały znaczne zapasy przeznaczone dla Plewny. Beczynność Osmana baszy podczas walki pod Dubnikiem oddalonym od Plewny tylko dwie mile, tłumaczy tem, że już wówczas nie był Osman basza w stanie ruszyć się z miejsca.

We wtorek rozpoczęła komisya assenterunkowa swe posiedzenia w ratuszu. Petersburg ma w tym roku postawić 630 rekrutów urodzonych w r. 1856. Do dnia dzisiejszego zgłosiło się 1446 rekrutów, z których każdy życzy sobie wstąpić do szeregów w charakterze ochotnika. Wogóle ma być w tym roku pobranych 218000 rekrutów.

(Z czarnogórskiego teatru wojny.)

Cetyński korespondent *Pressy* donosi pod dniem 18 listopada, że po zdobyciu fortów antiwarskich miasto samo wkrótce wpadnie w ręce czarnogórskie. Dotąd, powiada wspomniany korespondent, nie mamy o tem żadnej oficjalnej wiadomości, ale ranni przywiezieni tu opowiadają, że oprócz fortyfikacji pod Antiwari jeszcze w środę 14 b. m. także dolna część miasta wpadła w ręce Czarnogórców. Załoga wraz z mahometaniskimi mieszkanicami cofnęła się do cytadeli, gdzie stawia energiczny opór. Cytadela jest dobrze uzbrojona, zdaje się jednak, że najlepsze działa nowszej konstrukcji w ciągu wojny wywieziono ztąd i pozostawiono tylko działa starszej konstrukcji. Faktem jest, że Sulejman basza opuszczając w lecie granicę czarnogórską, zabrał z sobą ze Spuzu dwa największe działa pozycyjne. Przy zdobyciu fortów antiwarskich zabrali Czarnogórcy trzy wielkie działa starego systemu, które pozostawili i nadal w zdobytych fortach. Armata fortu Surturman znalaziono nie dość starannie zagrzebaną w ziemi. Zdobycie Antiwari zabiera więcej czasu aniżeli się tego z początku spodziewano. Pochodzi to podobno ztąd, że książę Nikita oszczędza swych ludzi. To też dotąd mimo że zdobyto już pięć fortów i to po zaciętej walce zostało rannych tylko 42 ludzi. Liczba ta byłaby daleko mniejsza, gdyby się ograniczono li na zdobycie fortyfikacji, ale wiele ran pochodzi ztąd, że dość znaczna część wojsk wysłano do obsadzenia okolicznych miejscowości. Mieszkańcy niektórych miejscowości wyszli naprzeciw wojska czarnogórskiego i poddali się dobrowolnie. Ludzi ci doznali bardzo dobrego przyjęcia, książę nie przystał nawet na ich żądanie, aby im wolno było walczyć przeciw Turkom, lecz kazał im wrócić do swych zwykłych zatrudnień. Inne jednak miejscowości mianowicie zamieszkałe przez ludność mahometaniską chciały stawić opór, ale po krótkiej walce zostały zajęte przez Czarnogórców. Niektóre miejscowości trzeba było formalnie szturmem zdobyć.

Wezoraż przyprowadzono tu 25 jeńców, drugi transport zabranych do niewoli, znajduje się w Rieka. Książę kazał jeńców dobrze traktować i wyznaczył dziennie 6 piastrow na utrzymanie jednej osoby. Jeńcy ci są wszyscy Albańczykami. Dowiaduje się, że biskup katolicki z Antivari był wezoraż w obozie księcia, który przyjąwszy go bardzo grzecznie, zaprosił do stołu.

Cetyński korespondent *Pol. Cor.* kładzie na to przeysk, że żywioł katolicki okazuje się dla Czarnogórców bardzo przyjaznym. Ten ostatni korespondent donosi pod dniem 15 listopada, że kilka batalionów czarnogórskich udało się ku Skodrze nie w celu ofensywnym, lecz dla zastąpienia tyłów armii przeciw ewentualnej dywersji tureckiej. Zdaje się, że po zdobyciu cytadeli antiwarskiej, Czarnogórcy, zanim się zwrócą przeciw Skodrze, będą chcieli zdobyć wprzód albańską fortecę Lisz, a to ze względu na swych przyszłych albańskich sprzymierzeńców, którzy z tego punktu najłatwiej mogą być zaopatrywani w broń, amunicję i żywność. Dają się jednak słyszeć głosy powątpiewające o pomyślnym rezultacie akcji albańskiej, a to z powodu, że książę Nikita, jak to już zrobił pod Niksiezem, bardzo będzie oszczędzał swych żołnierzy, aniżeli w tym razie bardzo drogiego czasu. Zdaje się jednak, że obawa ta nie jest uzasadnioną. W Albanii jest dotąd zaangażowanych w walce zaledwie 10 batalionów z tyłuż działami; reszta wojska jest rozdzieloną pomiędzy pozycje w około Spuzu, Podgorycy i w Hercegowinie. Wszystka ludność niezdolna do noszenia broni wywędrowała. W Rieka, dodaje w końcu wspomniany korespondent, widzieliśmy około 100 familij, starców, kobiet i dzieci, same piękne, zdrowe, wesołe twarze. Większa część tych familij osiedlił się w tej okolicy z powodu łatwego zaopatrywania się w żywność.

KRONIKA

— **Wybór uzupełniający** jednego członka z grupy większych posiadłości do Rady powiatowej w Przemysłu rozpisano na dzień 3 stycznia 1878. Wybór ten odbędzie się w mieście powiatowym, o godzinie 11 w lokalnościach wskazanych w kartach legitymacyjnych, które doręczy wyborcom e. k. starostwo.

— **Na cześć Mickiewicza** odbędzie się jutro w Przemysłu w nowej sali ratuszowej drugi wieczorek muzyczny, pod kierownictwem dyrektora artyst. p. Ludwika Dietz. Program tego wieczorku jest następujący: 1) Odczyt. 2) Chopina, Sonata; 3) Mickiewicza *Reduta Orzona* (deklamacya); 4) Moniuszki *Pieśń z wieży*; 5) Ustęp z *Pana Tadeusza* (deklamacya); 6) Moniuszki. Fragment z *Dziadów*, deklamacya śpiew i chóru.

— **W teatrze** dziś „Foskari“, opera historyczna w 4 aktach, muzyka J. Verdi'ego.

— **Sąd karny** w Pesceie zarządził w tych dniach uwięzienie naczelników tamtejszej firmy Thein & synowie z powodu poszlak oszukańczej krydy.

— **Burze**, które w ostatnich dniach srożyły się na zachodnich i północnych wybrzeżach Europy, ciężko dały się we znaki żeglarzom zwłaszcza na kanale Kaletanskim. Dotychczas sprawdzono tam 23 wypadków zupełnego rozbitcia się i zatonięcia okrętów, 48 statków osiadło na mieliznie a 43 po niesłychanych trudach i przygotach zaledwie zdołało przybić do przystani. Dalej 55 statków straciło kotwice, maszty itp. Około 200 ludzi utonęło, a wartość towarów, które pochłonęło morze z rozbitymi okrętami, obliczoną została na 6 milionów franków.

— **Czarnoksiężskie zwierciadło**. *Fremdenbl.* opowiada, że fabrykantowi wyrobów kruszcowych w Wiedniu p. Vöst powiodło się zbadać tajemnie zwierciadła, które już w wiekach średnich wyrabiano z miedzi w Japonii, a które ma jakoby własność odbijania odwrotnej strony zbliżonego doń przedmiotu. Właściwość ta polega na pewnym odmiennem ugrupowaniu atomów masy zwierciadła. Przed wiekami używano zwierciadła takich do sztuk czarnoksiężskich, jakoż mnóstwo o nich podań pozostało.

— **W handlu paryskim** stagnacja trwa ciągle. W tych dniach pierwsza firma modniarska w Paryżu, „pod Luwrem“, oddaliła 400 robotników i robotnic. Fakt ten sprawił tem większe wrażenie, że oddalenie to nastąpiło na parę tygodni przed świętami Bożego Narodzenia, kiedy właśnie ruch handlowy zwykle się więcej ożywia, niż o każdej innej porze roku.

— **Republikańscy chórzycy**. W operze Gounoda *Cinq Mars*, wznowionej ostatnimi czasy w wielkiej operze paryskiej, przechodzi w akcie trzecim chóru sprzyśnionej przeciw wszechwładnemu kardynałowi Richelieu szlachty, którego refren brzmi: „Ratujemy szlachtę, ratujemy króla Francji?“ Otóż chórzycy, którzy już podczas dawniejszych przedstawień tej opery „półgębkiem“ tylko śpiewali

zawsze ten ustęp, teraz oświadczyli dyrektorowi p. Halanzier, że pod żadnym warunkiem nie będą go śpiewali wcale. Nie nie pomogły przedstawienia, że nie o zasady polityczne tu chodzi, ale o sztukę, że trudno wymagać od szlachty Ludwika XIII, ażeby śpiewała *Car-magnole* lub coś w tym rodzaju — chórzycy nie chcieli pofolgować swym rzekomo republikańskim uczuciom i skończyło się na tem, że refrenowi owemu podłożono inny tekst.

— **Pomiędzy niebem a ziemią**. Majtkowie statku parowego na jeziorze Garda, *San Marco*, wracającego nocą dnia 24 b. m. do Rivy, usłyszeli z nadbrzeżnych, nader stromych i poszarpanych skał rozpaczliwe głosy wzywające pomocy. Z niebezpieczeństwem życia dwaj z nich zbliżyli się na łodzi do wybrzeża i ujrzeni przy słabym świetle księżyca na urwisku 40 metrów wysokim człowieka, z którym się w końcu porozumiewali. Nieszczęśliwy ten, turysta z Lubeki, zabłąkał się był wśród odludnych skał i przepaści tak, że nie mógł się w końcu nawet ruszyć z miejsca, na które sam nie wie w jaki sposób dostał. Z niesłychanym trudem bohatersey majtkowie po linie sprowadzili go z wiszaru i odwieźli na okręt.

— **W sensacyjnym procesie** agentów tajnej policyi londyńskiej, obwinionych o rozliczne oszustwa i nadużycie swego charakteru urzędowego, co w Anglii stanowi fakt bezprzykładny dotychczas, sąd londyński dnia 20 b. m. kazał wszystkim obżalowanym, z wyjątkiem znanego z procesu Tourville'a agenta Clarkego, na karę dwuletniego więzienia w domu poprawy. Clarke został uwolniony od zarzutu oszustwa.

— **Nowy wyścig pieszy** William Galle budził w zeszłym tygodniu najwyższe zajęcie w Anglii. Tym razem Gall podjął się w ciągu około 4 tygodni (w 4000 okresach po 10 minut) ująć 4.000 ówiermili angielskich, to jest około 250 geograficznych. Z zadania tego wywiązał się z największą precyzją. Ostatnią ówiermili angielskiej odbył w 2 min., 9 sekundach.

— **W okropny sposób** zakończył w tych dniach życie w Paryżu młody markiz Casamajor, współpracownik dziennika *National*, piszący pod nazwiskiem Juliusza René. Przy padkowo, zapewne w przystępie zawrotu głowy spadł z okna drugiego piętra na podwórze, uderzył głową o stojącą tam maszynę i zabił się na miejscu. Markiz liczył dopiero lat 27 i w swem stronnictwie używał wielkiego szacunku.

— **Ogromne pokłady guano**, które w Europie należą do osobliwości, odkryto, jak donosi warszawska *G. Handlowa*, podczas poszukiwań archeologicznych, prowadzonych od lat kilka przez hrabiego Zawiszę, w grotach Wierzechowskich, pod Ojcowem. Pokłady owe powstały z rozłożonych kości i padliny zwierząt przedpotopowych, a dokonana w Warszawie analiza chemiczna wykazała, że guano wierzechowskie pod względem ilości pierwiastków użyźniających rolę, wyrównywa jeżeli nie prześciga guano peruwiańskie. Dla rolnictwa w Królestwie zdobyte to więc niezmierna!

— **Weselisko**, jakiego już dawno nie widziała Anglia i które od kilku miesięcy było już zapowiedziane przez dzienniki, odbyło się dnia 21 b. m. w Londynie. Pierwszy pomiędzy książętami angielskimi, ks. Norfolk, uważany za głowę katolickich rodzin szlacheckich w Anglii, ożenił się z lady Florą Hastings, należąca do rodziny ściśle protestanckiej, która wbrew woli tej rodziny przyjęła katolicyzm. Ślub odbył się w wspaniałe na ten cel przystrojonym kościele katolickim zwanym *Orazory* w dzielnicy londyńskiej Brompton. Samego aktu dopełnił biskup w Southwark dr. Danell w asytensi biskupów z Nottingham i Port Lewis. W orszaku weselnym znajdowali się: królowa Ludwika z małżonkiem swym markizem Lorne, księstwo Teck, lord Beaconsfield, oraz kilku ministrów, prałatów kościoła katolickiego, i cały nieledwie świat arystokratyczny londyński. Panna młoda ubrana była w białą atlasową suknię *princess*, ubraną koronkami brabanckimi i kwiatem pomarańczowym. Na głowie miała koronę dyamentową i welon brukselski. Pan młody prowadzony był do ołtarza przez dwanaście družek, również w „ciężkiej“ bieli, tj. w jedwabiach. Organ sfer arystokratycznych, *Morning Post*, podaje opis uroczystości weselnych, zajmujący całą kolumnę bitego druku. Z opisu tego przytaczamy tylko część wstępu, wyciskającego podarki ślubne, jakie zwyżajem angielskim otrzymała panna młoda. Najcenniejsze, rozumie się, złożył jej sam narzeczony, oprócz bowiem różnych ogromnych wartości klejnotów, także paniątkowy naszyjnik perłowy po Maryi Stuart. Od ojca swego otrzymała lady Norfolk tyare brylantową, od teściowej kolezki brylantowe, od lorda Beaconsfield złoty flakonik na perfumy misternej roboty oryentalnej, od miasta Scheffield naszyjnik brylantowy wartości 1000 gwinej, cenne książki od kardynała Manninga. wielki krucyfik z słońskiej kości od gminy Arundel i t. d. W krótkce po ślubie udali się młodzi małżonkowie osobnym pociągami do zamku Arundel, letniej siedziby księcia Norfolk.

GOSPODARSTWO I HANDEL

* Targ lwowski. (Sprawozdanie tygodniowe Izby handlowej za czas od 10 listopada do 17 listopada.) Wszystkie ceny za 100 kilogramów. Pszenica 9— do 10-25 zlr. Żyto 6— do 6-75 zlr. Jęczmień 5-25 do 7-50 zlr. Owies 6— do 6-50 zlr. Hreczka — do — zlr. Kukurudza zeszłoroczna 6-25 do 6-75 zlr. Kukurudza nowa 5-50 do 6-50 zlr. Groch do gotowania 7-25 do 9— zlr. Groch pastewny 6-50 do 8— zlr. Soczewica — do — zlr. Fasola 8— do 10-50 zlr. Bobik — do 7— zlr. Wyka 4-50 do 5-50 zlr. Koniczyna najprzedniejsza 47— do 55— zlr., przednia — do — zlr., średnia — do — zlr., do — zlr., ostatnia — do — zlr. Tymotka — do — zlr. Anyz rossyjski — do — zlr. Anyz płaski — do — zlr. Kminek — do — zlr. Rzepak zimowy 15-75 do 17— zlr. Rzepak letni — do — zlr. Rzepik zimowy — do — zlr. Rzepik letni — do — zlr. Lnianka 12— do 12-40 zlr. Nasienie lniane 12-50 do 12-75 zlr. Nasienie konopne 9-50 do 9-75 zlr. Chmiel — do — zlr. Spirytus gotowy 31-60 do 31-80 zlr.

Z TEATRU WOJNY

Lwów, dnia 27 listopada.

W dwa dni po zdobyciu obwarowanej pozycji tureckiej w Prawcy nastąpiło 24 b. m. zajęcie równie ufortyfikowanego miasteczka Etropol, położonego z drugiej, wschodniej strony szosy sołijskiej. Tak więc uzyskali Rosssyanie dwie nowe silne pozycje na tej drodze, na której posiadają obecnie cały szereg ufortyfikowanych etapów, jakoto: Etropol, Prawcę, Jablonicę, Łukawicę, Telisz. (Azizie) Górny i Dolny, Dubnik, Etropol ma jeszcze i z tego powodu ważność, że ztamtąd przez Starą Planinę prowadzi droga do Zlatycy i dalej doliną rzeki Topolicy na drugą stronę Bałkanu. Sam zresztą Etropol leży już w Bałkanach, oddalony od Orhanii mil niespełna cztery, od Sofii mniej więcej mil dziesięć. Łatwe stosunkowo opanowanie punktu, zewszęchniar tak ważnego, świadczy niekorzystnie o jakości, sile i dyspozycjach wojsk, którym wielkie zadanie odsiecz Plewny przypaść ma w udziale. Armia Mehemeta Alego, skłębiona naprzęde z różnorodnych żywiołów, nie zdaje się posiadać potrzebnych do takiej wyprawy kwalifikacji, a siły jej także nie muszą być znaczne, skoro Rosssyanom udało się bez wielkich strat zająć w przeciągu kilku dni dwie ważne pozycje, oddalone zaledwie o jeden marsz od punktu zbornego tej armii w Orhanii. Nie wiemy wprawdzie dokładnie, jakich sił użyli Rosssyanie do zdobycia Prawcy i Etropola, ale w każdym razie nie mogły to być siły większe od tych, jakimi Mehemet Ali rozporządza, a które jak się okazało, nie były nawet w stanie utrzymać mocnych z natury pozycji. Po tych próbach słabości armii orhańskiej, znikły, przynajmniej dla nas, wszelkie odsieczowe iluzje, i jeżeli Osman basza nie jest w stanie sam sobie utworzyć drogi, kapitulację jego uważamy za nieuchronną.

W Stambule obiegały przedwczoraj głucho pogłoski, jakoby Osman basza z 45-tysięczną armią i całym materiałem wojennym wyszedł z Plewny w kierunku zachodnim. Pogłoskę tę notujemy, nie zatrzymując się przy niej. Z drugiej strony uporeczywie utrzymują się wieści o rokowaniach w sprawie kapitulacji Plewny. Wieści te, mające swój początek w Bukareszcie, obiegały już cały świat i dostały się nawet do *Neue fr. Presse*, według której intendatura rossyjska otrzymała rozkaz bezwzględnego wysłania pod Plewnę nadzwyczajnej ilości prowiantu, przeznaczonego rzekomo dla armii Osmana baszy. I jedna i druga z tych dyamentralnie sprzecznych pogłosek, które umyślnie zestawiliśmy powyżej, jest tylko wyrazem powszechnej opinii, że stanowe rozstrzygnięcie rzeczy pod Plewną lada dzień nastąpi musi.

Nie brak zresztą także wprost przeciwnych doniesień, chociaż od pewnego czasu stają się one coraz rzadszemi. Korespondent *A. A. Ztg.* opowiada, że generał Gurko przesyłając Osmanowi baszy kilka numerów *Timesa*, zawierających uwagi o niemożności uratowania Plewny, dołączył list pełen najprzejawniejszych oświadczeń bolesnego współczucia dla losu, jaki Osmanowi przypadł w udziale. Z wyrazem rycerskiego podziękowania za ułatwienie mu rozpatrzenia się w położeniu Plewny zapomocą tak powszechnie poważanego zdania *Timesa*, oświadczył Osman basza zarazem swą wdzięczność, że podano mu sposobność do — rozprządzenia nuda w czasie długich wieczorów zimowych przez rozczytywanie się w licznych łamach tak obszernego dziennika.

Jeden z korespondentów dziennika *Daily News* donosi, że rodziny baszybożuków, wzięte przez Rossyan do niewoli we Wraczy, zostały na rozkaz naczelnego wodza rossyjskiego sprowadzone do obozu rossyjskiego pod Plewną, i mają być wpędzone gwałtem do obozu oszańcowanego Turków w tem mieście. Dzikie to rozporządzenie ma być repressalią za to, że Osman basza wygnał w swoim czasie z Plewny mieszkańców bułgarskich, aby zmniejszyć liczbę konsumentów. O tym kroku rossyjskiej komendy wyraża się *Morning Post*: „Osman basza zrobił użytek z prawa przysługującego obłężonemu komendantowi pozycia się *des bouches inutiles*, i to było powodem wygnania z Plewny tylu mieszkańców, ilu przez linie rossyjskie przemknąć się mogło. Rząd rossyjski decyduje się jednak zniwieżyć jego plan w ten sposób, że porywa bezbronne rodziny mahometańskie i wpędza je w obręb strażdów, w nadziei, że środki pożywienia, jakich wódz turecki z ludzkością im dostarczyć, muszą być wzięte z zapasów załogi i że widok rozpaczliwych i nędzy tych biedaków, wystawionych na grad kul, przyczyni się do przyspieszenia kapitulacji.“

Z Moskwy otrzymała *Presse* następujące zestawienie strat i troców rossyjskich w ciągu obecnej wojny. Straty rossyjskie do połowy listopada wynoszą 67.303 ludzi, między którymi znajduje się jeden książę z cesarskiego domu, 4 książąt Rurykowiczów, 14 generałów, jeden książę perski, sześciu książąt rossyjskich, 12 książąt gruzińskich, 16 hrabiów i 21 baronów. Liczba jeńców tureckich wynosi około 40.000, mieści się w niej 16 baszów i około 500 oficerów. Rosssyanie zdobyli 701 dział, 200 sztandarów, 2 monitory 4 parowce. Zdobyte w zapasach amunicji i żywności reprezentuje wartość 14 milionów rubli. Do niewoli wzięto pod Ardahanem 7000, pod Bagli Achmed 300, Zejdekaniem 500, Jagny 800, Bajazydem 300, Alaładagah 7.000, Karssem 12.000, Dewebojun 3.500 (?), Azizie 500, Nikopolis 7.800, w Bałkanach 500 a pod Teliszem 3.500 Turków.

Upadek Karsu przypisywano w dziennikach zdradzie. Racjonalniejsze wytłomaczenie tej katastrofy podaje korespondent *Daily News* z Werankaleh. Donosi on, że komendant Karsu Husseju Awni basza w ostatnich swych telegramach przedstawiał w niekorzystnym świetle stan moralny tamtejszego garnizonu. „Wojsko moje, pisał basza jest znużone i zniechęcone, i obawiam się, aby forteca nie padła przy pierwszym szturmie, jeżeli rychło nie nadejdą posiłki.“ Także o położeniu Erzerum nie pocieszającego korespondent ten nie donosi. Erzerum, mówi, nie jest dość przygotowane na oblężenie; spichrze zbożowe są próżne, zapasy amunicji na schyłku, a wojsko zdemoralizowane.

Czarnogórcy opanowali prawie bez oporu całe wybrzeże albańskie od Spizy aż po Dulcigno z wyjątkiem tego miasteczka i cytadeli antiwarskiej. Dopiero teraz zaczynają Turcy myśleć o obronie tego wybrzeża. Jak donosi telegram, kilka statków wojennych tureckich płynie z Corfu ku albańskiemu wybrzeżu, a Abdi basza wysłał z południowej Albanii ośm batalionów wojsk regularnych i 1200 baszybożuków na odsiecz cytadeli antiwarskiej. Część tych wojsk wsiadła na okręty.

OSTATNIA POCZTA

Moniteur donosi, że marszałek MacMahon rozdrażniony sobotnią uchwałą Izby deputowanych (obacz wyżej) wyraził się że kiedy Izba na ofiarowany jej rozejm odpowiedziała wypowiedzeniem wojny, uważa sobie za obowiązek honoru zająć poprzednie stanowisko oporu. Na niedzielnej radzie ministrów powtórzył marszałek to samo. Ministrowie będą i nadal zajmować swe krzesła w Izbie, chociaż do dyskusji miesiącz się nie będą.

W głównej kwaterze rumuńskiej pod Plewną obchodzone, jak donosi *Tagblatt*, dnia 24 b. m. uroczystość zwycięstwa odniesionego pod Rahową. Książę Karol miał przy tej sposobności przemowę do wojsk, przyjętą z wielkim zapalem, w której powiedział między innymi: „Niezawisłość Rumunii stwierdzoną została strumieniami krwi, które i nadal lać się będą w jej obronie.“ Wojsko grzmiać hurra! odpowiedziało na ten frazes.

Neue freie Presse donosi, że do Bukaresztu przybyli kuryerzy dyplomatyczni z Londynu i z Berlina i że są tam w toku

rokowania dyplomatyczne. Przybył także delegat serbski. Ks. Gorczakow oświadczył, że Bukareszt nie kwalifikuje się na miejsce przyszłego kongresu, i że Rzym jest do tego najodpowiedniejszym.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 26 listop. Do *Pol. Cor.* telegrafują z Cetynii: Czarnogórcy zajęli 24 b. m. w nocy panujące nad miejscowością i portem Spizą forty Hainchaj i Golobrd. Ostatni fort padł po kilkugodzinnej zaciętej walce. Czarnogórcy zajmują teraz całe terytorium aż do Bojany z wyjątkiem cytadeli w Antivari i Dulcigno.

Równocześnie donoszą z Cattaro, że 25 b. m. popołudniu kilka tureckich okrętów wojennych wypłynęło z Korfu ku północy, zapewne na odsiecz wybrzeża albańskiego. Silny *sirocco* przeszkadzał tej wyprawie.

Berlin, 26 listopada. Według telegramu *Nat. Ztg.* Turcy opuścili Orhanie 24 b. m.

Wersal, 26 listopada. W senacie Ferry z lewicy uzasadniał wniosek wyboru komisji dla zbadania stagnacji handlowej. Minister handlu oświadczył się za nagłośnią, którą jednogłośnie uchwalono.

W Izbie minister spraw wewnętrznych przedłożył projekt ustawy o uchwaleniu rozdziałów budżetu z podatkami bezpośrednimi i zażądał, aby wniosek uznano nagłym. Bardoux z lewicy przedkłada dwa wnioski ze zmianą ustawy o stanie oblężenia i ustawy prasowej. Nagłośnie pierwszego wniosku uznała Izba 327 głosami przeciw 50, a drugiego 328 głosami przeciw 47.

Wniosek ministra spraw wewnętrznych zostanie w myśl regulaminu komisji budżetowej przekazany.

Petersburg, 26 listopada. Urzędowy biuletyn z Bogot podaje 25 b. m. szczegóły o zajęciu Prawcy. Dnia 22 b. m. główne siły rossyjskie pod dowództwem Szuwałowa wyparły Turków, zajęły pozycję naprzeciw Prawcy i ufortyfikowały ją, tymczasem zajęły uwagę Turków w Orhanie i Etropolu demonstracyjnym posuwaniem się naprzód. Główny atak przygotowano na lewo skrzydło i tyły Turków. Dnia 21 b. m. rano kolumna generała Raucha po 49 godzinnej nieustannej walce dotarła do lewego skrzydła tureckiej pozycji, zaatakowała ją i wyparła nieprzyjaciela. Turcy uciekali wśród gradu kul artyleryi Szuwałowa a kolumna generała Raucha ścigała Turków do 5 godziny po południu. Rosssyanie obsadzili ciężko zdobytą pozycję i zbliżyli się na drodze do Orhanie prawie do miejscowości Laszeni. Straty rossyjskie nie wielkie.

Konstantynopol, 26 listopada. Agencja Havasa donosi: Atak Osmana baszy na linie rossyjskie w kierunku zachodnim wywołał pogłoskę o opuszczeniu Plewny. Pogłoska ta jest fałszywą.

Kraków, 27 listopada. (*Tel. prywat.*) Dziś rano o godzinie 6 umarł tu Lucyan Siemieński.

Wiedeń, 27 listopada. (*Tel. pr.*) Angielski poseł przy tutejszym dworze otrzymał polecenie, zawrzeć ostatecznie traktat handlowy między Anglią a Austrią na podstawie najwyższego uwzględnienia.

Do *Presse* piszą z Belgradu, że wstąpienie Serbii w akcję wojenną jest rzeczą nieuniknioną. Pózworów do wypowiedzenia wojny dostarczą Serbii wrzekome napady tureckich baszybożuków na terytorium serbskie. Równocześnie z wypowiedze-

niem wojny nastąpić ma ogłoszenie niezawisłości serbskiej.

Według paryskiego listu *Pol. Cor.* ustąpienie marszałka MacMahona jest rzeczą prawdopodobną. Miejsce jego zająłby Dufaure. Wnioski deputów. Bardoux w Izbie deputowanych mają na celu postanowienie, że rozwiązanie Izby i stan oblężenia mogą być orzeczone tylko w razie przesileni zewnętrnych.

Paryż, 27 listopada. Tej nocy porozlepiano w niektórych dzielnicach Paryża afisze rewolucyjne. Wczoraj uwieziono 100 osób za okrzyki podburzające. *Figaro* donosi, że w razie rozwiązania Izby, ogłoszony będzie stan oblężenia, osobliwie tam, gdzie dziennikarstwo dopuszcza się osłabiania karności wojskowej.

Monachium, 27 listopada. Dyrektor ministerjalny Riedl mianowany ministrem skarbu.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń, 26 listopada 1877, godz. 2 16 min. Losy kredytowe 164-50, Węg. akcje kredyt 184-75, Akcje anglo-austr. 87-75, Akcje banku Union 61-25, Akcje kolei Karola Ludwika 243-50, Akcje kolei północnej 193—, Akcje kolei południowej 77-75, Akcje kolei Alford 112-25, Akcje kolei Elżbiety 161—, Akcje kolei Lwow-Czerniow. 121-50, Akcje kolei węg. północno-wschodniej 109—, Akcje kolei Rudolfa 116-25, Akcje kolei Albrechta —, Węg. oblig. państw w złocie 66—, Galic. oblig. indemn. 86—, Losy z r. 1864 140—, Akcje kolei siedmiogrodzkiej 103—, Akcje banku obrotowego 96-50, Losy tureckie 15—, Akcje kolei węg.-galic. 95-50, Akcje kolei państwowej 258-50, Akcje banku związkowego 70—, Rubel papierowy 1-19½, Węgierskie losy 80-50, Mark niem. 58-65. Usposobienie stłumione.

Wiedeń, dnia 27 listopada, godzina 10 min. 46. Akcje kredytowe 208—, Anglo-Austr. 88-25, Unionsbank —, Kolej Karola Ludwika 243-90, południowa 78—, Rubel papierowy —, Gal. listy zastawne —, Gal. listy indemnizacyjne —, Gal. bank rustykalny —, Losy z r. 1860 —, Napoleonsd. 9-51½. Usposobienie spokojne.

Odpowiedzialny redaktor Władysław Łoziński.

Zaproszenie do przedpłaty.

Za grudzien w miejscu 1 zł., pocztą 1 zł. 35 ct.

Na Gazetę z Przewodnikiem w miejscu 1 zł. 30 ct., pocztą 1 zł. 65 ct.

NADESLANE.

Zwracam uwagę na dzisiejszy inserat **L. G. Moessingera** w Frankfurcie nad Menem, dotyczący skutecznej i trwałej pomocy w słabościach wszelkiego rodzaju.

Spostrzeżenia meteorologiczne z dnia 27 listopada 1877, godz. 7 rano. Barometr 730 3/8 mm. Psychrometr suchy 2 3/4°C. Psychrometr wilgotny 1 7/8°C. Prężność pary 4 9/10 mm. Wilgoć 89%. Zachmurzenie 10. Wiatr NW 2. Ozon 7. Opad w mm. z ostatnich 24 godzin. — Temperatura powietrza +1 8/10°C. Barometr idzie w górę.

Przyjechali do Lwowa

dnia 27 listopada 1877.

Hotel George'a.

Pp. K. hr. Wodzicki z Olejowa, K. Glogier z Czernielowic. O. Sala z Wysocka. R. Kleyle z Wiednia. E. Kuhla z Ostrowa, Ph. Rosenthal z Moskwy. R. Müller z Lipska.

Hotel Angielski.

Pp. A. Cielecki z Hadyułowic. K. Jaroszewski z Rossyi. W. Ciemirski z Komarna. W. Jbjański z Nowego-Sącza.

Hotel Krakowski.

Pp. S. Lotecki z Komarowa. B. Olszewski ze Sarnik.

Odjechali ze Lwowa.

Pp. A. Reindl do Wolicy. Dr. S. Tokarz do Tarnowa. H. Dornbach do Żukowa. A. Udrycki do Mosta.

Pociągi kolejowe.

Przychodzą do Lwowa.

Z Krakowa: o godzinie 5 minut 30 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 9 m. 25 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 10 min. 35 przed południem (pociąg mieszany).

Z Podwotoczysk: (na dworzec lwowski główny): o godz. 10 min. 33 wieczór (pociąg pospieszny); o godz. 3 min. 25 rano (pociąg osobowy); o godz. 3 min. 43 po południu (pociąg mieszany).

Pory niniejszego rozkładu jazdy odnoszą się do polednika peszteńskiego, godz. 12 w Peszcie odpowiada godz. 12 m. 20 we Lwowie.

Cennik lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej. Lwów, dnia 26 listopada 1877.

Table with columns for 'płaca żądaj.', 'waluta austr.', and 'złr. ct. złr. ct.'. Contains sections for '1. Akcje za sztukę', '2. Listy zast.', '3. Listy dłużne za 100 zł.', '4. Obl.', '5. Losy Miasta Krakowa', and '6. Monety'.

Kurs giełdy wiedeńskiej. dnia 23 listopada 1877.

Table with columns for 'płaca żądaj.' and 'płaca żądaj.'. Contains sections for '1. Dług Państwa', '2. Obligacje', '3. Inne pożyczki publiczne', and '4. Akcje'.

Table with columns for 'płaca żądaj.' and 'płaca żądaj.'. Contains sections for '5. Listy zast.', '6. Obligacje', and '7. Losy'.

Table with columns for 'płaca żądaj.' and 'płaca żądaj.'. Contains sections for 'Keglevicha', 'Losy miasta Krakowa', 'Pożyczka miasta Budy', 'Paliego', 'Fundacja szpit. Arcyksięcia Rudolfa', 'Salma', 'St. Genois', 'Poż. miasta Stanisławowa', 'Poż. Tryestu', 'Waldsteina', and 'Windischgrätz'.

Table with columns for 'płaca żądaj.' and 'płaca żądaj.'. Contains section for 'Weksyle (na 3 miesiące)'.

Table with columns for 'płaca żądaj.' and 'płaca żądaj.'. Contains section for 'Kurs złota'.

Z lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej. Telegrafowany kurs wiedeński.

Table with columns for 'złr.' and 'ct.'. Contains section for 'Jednolity dług państwa w banknotach'.

Dziennik Urzędowy.

(6482 3-3) E d y k t.

L. 6365. Niniejszem z miejsca pobytu nieznana Katarzynę Hauptman zawiadamia się że w skutek pozwu Suchera Lemperta przeciw niej pto 30 złr. w. a. wniesionego, termin do rozprawy drobiazgowej na 17 grudnia 1877 wyznaczony został, i że dla niej kuratora adw. Błońskiego ustanowiono.

Rzeczą przeto jej jest do tego czasu albo osobiście się zgłosić lub kuratorowi dać należytą informację, gdyż inaczej sama skutki zaniedbania tego sobie przypisać będzie musiała.

C. k. sąd powiatowy. Stryj dnia 30 sierpnia 1877.

(6478 2-3) E d y k t.

L. 1390. C. k. sąd powiatowy w Leżajsku podaje do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie pretensyi e. k. uprzyw. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie w ilości 400 złr. z pn., odbędzie się w gmachu sądowym na dniu 28 grudnia 1877, 29 stycznia i 1 marca 1878, każdym razem o godzinie 10 przed południem przymusowa publiczna licytacja realności pod lk. 30 w Sarzynie położonej, ciała tabularne stanowiącej, do Sebastjana Gancarza należącej, na pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej, a na trzecim także i niżej ceny szacunkowej sprzedana będzie.

Wadyum wynosi 40 zł. w. a. Akt opisanie i oszacowanie i warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze tutejszosałdowej.

Z e. k. sądu powiatowego. Leżajsk dnia 27 sierpnia 1877.

(6529 1-3) E d y k t.

L. 6987. C. k. sąd powiatowy w Oświęcimie podaje do wiadomości, iż w dniu 3 grudnia 1877, 8 stycznia i 7 lutego 1878 każdym razem o godzinie 10 z rana odbędzie się w gminie Polanka wielka egzekucyjna sprzedaż realności pod nr. 110 w Polance położonej Jana Jarosza własnej w celu pokrycia długu Janowi i Rozalii Bratek w kwocie 52 zł. 51 ct. winnego.

Cena szacunkowa wynosi 2472 złr. 56 ct. w. a.

Realność powyższa zostanie przy pierwszym i drugim terminie powyżej lub za cenę szacunkową, przy trzecim terminie poniżej ceny szacunkowej najwięcej ofiarującemu sprzedana.

Warunki licytacyjne, protokół zajęcia i oszacowania można przejrzeć podczas godzin urzędowych w tutejszej sądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy. Oświęcim d. 17 września 1877.

(6541 1-3) Ogłoszenie licytacji.

L. 21030. C. k. powiatowa dyrekcja skarbu w Tarnowie podaje do wiadomości, iż celem wydzierżawienia poboru podatku konsumcyjnego od mięsa w dzierżawnym okręgu brzeskim na czas od 1 stycznia 1878 do końca grudnia 1878 odbędzie się publiczna licytacja na dniu 6 grudnia 1877 przed południem.

Cena wywołania 4410 zł., poręczne 441 zł.

Oferty pisemne należy wnieść do dnia 6 grudnia 1877 aż do chwili rozpoczęcia ustnej licytacji.

Bliższe warunki licytacji mogą być przejrzane w zwykłych godzinach urzędowych w e. k. powiatowej dyrekcji skarbu.

C. k. powiatowa dyrekcja skarbu. Tarnów dnia 23 listopada 1877.

(6505 1-3) L. 20871.

Obwieszczenie licytacji.

C. k. powiatowa dyrekcja skarbu w Tarnowie podaje do wiadomości, iż celem wydzierżawienia poboru podatku konsumcyjnego od mięsa na czas od 1 stycznia 1878 do końca grudnia 1878 w dzierżawnym okręgu Żabno odbędzie się publiczna licytacja na dniu 5 grudnia 1877 przed południem.

Cena wywołania 1940 zł. 34 ct. poręczne 194 zł.

Pisemne oferty wnieść należy do dnia 5 grudnia 1877 aż do rozpoczęcia ustnej licytacji.

Bliższe warunki licytacji mogą być przejrzane w zwykłych godzinach urzędowych w e. k. powiatowej dyrekcji skarbu.

C. k. powiatowa dyrekcja skarbu. Tarnów dnia 22 listopada 1877.

(6525 1-3) Ogłoszenie.

L. 4971. W dniach 10 grudnia 1877, 14 stycznia 1878 i 28 stycznia 1878 o godzinie 10 rano odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa sprzedaż realności pod l. 34 w Jezierzance położonej, Hryńka Gajowskiego własnej.

Cenę wywołania stanowi kwota 400 zł. Bliższe warunki licytacji są w sądzie tutejszym do przejrzania złożone.

Borszczów 10 października 1877.

(6491 1-3) L. 20802.

Obwieszczenie licytacji.

C. k. powiatowa dyrekcja skarbu w Tarnowie podaje do wiadomości, iż celem wydzierżawienia poboru podatku konsumcyjnego od mięsa w dzierżawnym okręgu Tarnowskim na czas od 1 stycznia 1878 do końca grudnia 1878 odbędzie się publiczna licytacja na dniu 4 grudnia 1877 przed południem.

Cena wywołania 26168 złr. poręczne 2617 złr.

Pisemne oferty wnieść należy do dnia 4go grudnia 1877 przed rozpoczęciem ustnej licytacji.

Bliższe warunki licytacji mogą być przejrzane w zwykłych godzinach urzędowych w e. k. powiatowej dyrekcji skarbu.

C. k. powiatowa dyrekcja skarbu. Tarnów dnia 21 listopada 1877.

(6528 1-3) E d y k t.

L. 3677. C. k. sąd powiatowy w Oświęcimie uwiadamia, iż w sprawie egzekucyjnej dra Rösslera adwokata z Bilka przeciw Maryannie Całus i wspólnikom o 150 zł. w. a. odbędzie się publiczna sprzedaż realności pod l. 12 w Kole lipowieckim w dniach 5 grudnia 1877, 9 stycznia i 8 lutego 1878, każdym razem o godzinie 10 przed południem.

Cena szacunkowa wynosi 215 zł. w. a.

O tem zawiadamia się chęć kupienia mających z tem dołożeniem, iż realność ta na pierwszym i na drugim terminie licytacyjnym powyżej lub za cenę szacunkową, na trzecim zaś terminie i poniżej ceny szacunkowej najwięcej ofiarującemu sprzedana będzie.

Akt egzekucyjnego zajęcia i oszacowania tudzież warunki licytacji można przejrzeć w tutejszosałdowej kancelaryi podczas godzin urzędowych.

C. k. sąd powiatowy. Oświęcim dnia 27 września 1877.

(6530 1-3) Obwieszczenie.

L. 7369. C. k. sąd powiatowy w Szczercu uwiadamia odnośnie do obwieszczenia z

dnia 31 maja 1877, l. 3236 w nr. 164, 166 i 167 Gazety Lwowskiej z roku 1877 ogłoszonego, że do przymusowej licytacji 1/3 części realności pod l. 11 w Nikonkowicach s. p. Jwana Kocana własnej na zaspokojenie 300 zł. Towarzystwu zalickowemu we Lwowie dłużnej pod warunkami ułatwiającymi w tusądowej registraturze do przejrzania złożonymi wyznacza się nowy termin na 13 grudnia 1877, o godzinie 10 rano na którym takowe za jakkolwiek cenę za złożeniem zniżonego wadyum w tusądowej kancelaryi sprzedane zostaną.

Szczerzec 29 października 1877.

(6527 1-2) L. 4816.

Obwieszczenie licytacji.

C. k. sąd powiatowy zawiadamia, iż celem zaspokojenia pretensyi Jana Legierskiego 3 zł. 60 ct. z pn. w drodze egzekucyi przez publiczną licytację sprzedane będą cztery kawałki gruntu pod l. konsk. 298 w Kamesznicy na Beskidzie położone, do dłużniczki Jadwigi Matusznej należące w trzech terminach dnia 20 grudnia 1877, 17 stycznia i 14 lutego, 1878 każdym razem o godzinie 10 rano w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania wynosi 220 zł. a wadyum 22 zł.

Milówka 9 października 1877.

(6536 1-3) E d y k t.

L. 47208. C. k. sąd krajowy we Lwowie czyni wiadomo, że na zaspokojenie wierzytelności p. Karola Klimowicza w kwocie 1200 zł. w. a. z pn odbędzie się na dniu 20 grudnia 1877, na dniu 10 stycznia 1878 i na dniu 24 stycznia 1878, o 10 godzinie przed południem w gmachu tusądowym publiczna sprzedaż należącej do Teodora Latinika względnie do masy rozbiorowej tegoż 1/4 części sumy 6000 zł. m. k. czyli 6300 zł. a. w. ut. dom. 292 p. 243 n. 20 on. na dobrach Librantowa z przyl. w obwodzie Sandeekim położonych zabezpieczonej, która to część sumy na pierwszych dwóch terminach tylko powyżej lub za cenę wywołania na ostatnim zaś także poniżej takowej sprzedana zostanie.

Jako cenę wywołania ustanawia się nominalną wartość sprzedać się mającej części sumy 6000 zł. m. k. czyli 6300 zł. aw. tj. kwotę 1500 zł. m. k. czyli 1575 zł. w. a.

Bliższe warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze sądowej.

Wadyum wynosi 175 zł. w. a.

O tem uwiadamia się strony obydwie jako to: Franciszka Holeina a właścicielki gdy tenże zmarł tegoż masę nieobjętą przez kuratora adw. dr. Popławskiego ustanowionego, e. k. Prokuratorę Skarbu jako zastępcę wysockiego e. k. Skarbu, Emilię Latinik masę rozbiorową Teodora Latinik, masę rozbiorową Emila Latinik, Maksa Süssermana tudzież wszystkich tych którzyby po dniu 2 sierpnia 1877 jako dniu wydania wyciągu tabularnego do tabuli z swemi wierzytelnościami weszli lub którymyby niniejsza uchwała licytacyjna i dalsze następne doręczone mi być nie mogły przez ustanowionego kuratora w osobie p. adw. dr. Gajdowskiego z substytucją p. adw. dr. Horwath, tudzież przez edykta.

Z e. k. sądu krajowego. Lwów 28 września 1877.

(6537 1-3) E d y k t. L. 24043.

C. k. wyższy sąd krajowy we Lwowie, podaje do wiadomości, że wskutek edyktu

tutejszo sądowego z dnia 5 września 1876 do L. 18200 otwarto nowe księgi gruntowe:

I. Dla majetności tabularnych a) Skwarzawa stara do Maryi i Anny Antoniewicz, tudzież oddzielnej części dóbr Skwarzawa stara do Zuzanny Eleonory Maryi i Rozalii Starzewskich należących w okręgu Żółkiewskiego e. k. sądu powiatowego. b) Trościaniec mały, w okręgu Złoczowskiego e. k. sądu powiatowego m. del. c) Chmielowa i d) Huta werhobuzka, w okręgu Oleskiego e. k. sądu powiatowego, e) Rzepińce, w okręgu Jazłowskiego sądu powiatowego, f) Tywonia w okręgu Jarosławskiego sądu pow. g) Posada Olehowska w okręgu Sanockiego sądu pow. położonych.

II. Dla posiadłości mniejszych w gminach katastralnych a) Skwarzawa stara, podlegających Żółkiewskiemu e. k. sądowi powiatowemu. b) Trościaniec mały, podlegających Złoczowskiemu e. k. sądowi powiatowemu m. del. c) Chmielowa, podlegających e. k. sądowi powiatowemu w Olesku. d) Beckersdorf, podlegających Podhajeckiemu e. k. sądowi powiatowemu, e) Czystylów, podlegających Tarnopolskiemu e. k. sądowi powiat. m. del. f) Rzepińce, podlegających Jazłowieckiemu e. k. sądowi powiatowemu. g) Kidałowice, h) Tywonia, i) Pawłosiów, podlegających Jarosławskiemu e. k. sądowi powiatowemu, k) Posada Olehowska, podlegających Sanockiemu e. k. sądowi powiatowemu jako instancyi realnej, i że wyznaczony pomienionem edyktem termin do zgłoszenia praw rzeczowych odnoszących się do nieruchomości nowymi księgami gruntowymi objętych z dniem 1 listopada 1877 upłynął.

Wzywa się zatem wszystkich którzy przez istnienie lub hipoteczny stopień pierwszeństwa jakiego wpisu w rzeczonych księgach na zasadzie §. 7 lit. b: ustawy z dnia 25 lipca 1871 nr. 96 dz. u. p. uskuteczniłonego w prawach swych uważają się za pokrzywdzonych ażeby swe zarzuty najdalej do dnia 1 września 1878 a to: co do majetności tabularnych pod I. a) w e. k. sądzie krajowym dla spraw cywilnych we Lwowie pod I. b) c) d) w e. k. sądzie obwodowym w Złoczowie, pod I. e) w e. k. sądzie obwodowym w Tarnopolu, pod I. f) g) w e. k. sądzie obwodowym w Przemysłu, zaś co do posiadłości pod II. w dotyczącym e. k. sądzie powiatowym tem pewnie zgłosili, gdyż inaczej wpisy te nabędą skutku wpisów hipotecznych.

Ostrzega się, iż termin powyższy nie może być ani przedłużonym, ani też z powodu zaniedbania do pierwotnego stanu przywróconym.

Lwów dnia 6 listopada 1877.

(6501) Ogłoszenie.

L. 7226. Komisya hipoteczna przy e. k. sądzie powiatowym w Lisku uwiadamia że złożone zostały do powszechnego przejrzania w tym sądzie arkusze posiadania dotychczas posiadłości nietabularnych w formie wykazów hipotecznych i inne akty służące mające do założenia ksiąg gruntowych w gminie katastralnej Weremien z attynencyą Łączki.

Zarzuty przeciw prawdziwości arkuszów posiadania wniesione być mogą pisemnie w e. k. sądzie powiatowym albo ustnie u komisji hipotecznej do dnia 1 grudnia 1877 na którym to dniu w razie wniesienia zarzutów dalsze dochodzenie nastąpi.

Lisko dnia 22 listopada 1877.

wydzierżawić się mających przedmiotów poboru podatku konsumcyjnego w niżej poszczególnionych okręgach na rok 1878 z prawem milczącej prolongacji na lata 1879 i 1880.

Table with columns: Liczba parządki, Nazwa okręgu dzierżawy, Wedle taryfy, Cena fiskalna (od mięsa, od wina), and date. Lists districts like Jaryczów, Nawarya, Gródek, etc.

U w a g a. Wykazy miejscowości należących do pojedynczych okręgów dzierżawnych mogą w powiatowej Dyrekcji skarbu we Lwowie lub też w dotyczących nadzorach straży skarbowej Nr. III. we Lwowie, w Gródku, Żurawnie i w Żółtkwi być przejrzane. Lwów dnia 22 listopada 1877.

6531 1-3 Lizitations - Ankündigung 31. 16193.

Von der f. k. Finanz-Bezirks-Direktion in Przemyśl wird hienit zur öffentlichen Kenntniss gebracht, daß bei derselben wegen Verpachtung des Bezuges der Verzehrungssteuer von Fleisch dann vom Wein, Weimost und Obstmost in den nachbenannten Pachtbezirken auf die Zeit vom 1 Jänner 1878 bis Ende Dezember 1878 oder auch bis Ende Dezember 1879 und 1880.

Table with columns: Pacht-Bezirk, Tariffklasse, Ausruhrspreis des Jahres Pacht-schillings (vom Fleisch, vom Wein), and date. Lists districts like Przemyśl, Mościska, Jaworów, etc.

öffentliche Versteigerung abgehalten werden. Schriftliche Offerten belegt mit dem 10% Badium, und auf der Couvert als Ofer-te zur Pachtung der Verzehrungssteuer von Fleisch oder Wein in dem bestimmten Pacht-bezirke sind bis 12 Uhr Mittags des die mündliche Lizitation des betreffenden Pachtbezir-kes nächst vorangehenden Tages beim Vorsteher der f. k. Finanz-Bezirks-Direktion in Prze-myśl einzubringen.

Die Lizitationsbedingungen sammt den Verzeichnissen der zu den einzelnen Pachtbezirken gehörigen Ortschaften können bei dieser Finanz-Bezirks-Direktion so wie bei den Finanzwa-dre-Kommissariaten des Przemysler Finanz-Bezirktes eingesehen werden. R. k. Finanz-Bezirks-Direktion. Przemysl am 22 November 1877.

(6466 1-3) E d y k t.

L. 13377. Sąd krajowy wyższy w Krakowie, podaje do wiadomości: I. że projekty nowych ksiąg gruntowych dla następujących gmin katastralnych: Cmolas i Kossowy, w okręgu sądu powiatowego w Kolbuszowy, Przybyszówka, w okręgu sądu powiatowego delegowanego miejskiego w Rzeszowie, Hadle sklarskie, w okręgu sądu powiatowego w Tyczynie, Czarna, Siedlec, Zbik, Lgota i Ostrężnica w okręgu sądu powiatowego w Krzeszowicach, Miejsce, w okręgu sądu powiatowego w Wadowicach, Samborek, Pychowice i Tyniec, w okręgu sądu powiatowego w Skawinie, Pisarzowice, w okręgu sądu powiatowego w Kętach, Podłęże i Kółko, w okręgu sądu powiatowego w Niepołomicach, Babice, w okręgu sądu powiatowego w Oświęcimie, Laski, w okręgu sądu powiatowego w Nisku, Sawkowa i Tarnowiec, w okręgu sądu powiatowego w Jasle; II. że projekty nowych wykazów tabularnych dla posiadłości tabularnych w gminach katastralnych: Szymanowice z miejscowością Nieszko-

wa, Chochorowice i Wyglanowice, Długoleka z Swirkłą, Podrzecze vel Podrzyce z kolonią Podritsch vel Podrzecze, Swiniarsko z miejscowościami Swiniarsko kolonia i część Swiniarsko pole Koziska zwane, w okręgu sądu powiatowego w Starym Sączu, Brzana górna, Brzana średnia z Wymysłowem i Tursko, w okręgu sądu powiatowego w Ciężkowicach, Krosno, Łukawica z miejscowościami Rostoka i Zawada, Zbikowice, Kamionka, Stańkowa z Wolą Stańkowską, w okręgu sądu powiatowego w Limanowy, Niwa i Rogoźnik, w okręgu sądu powiatowego w Nowym Targu, Baclawówka z miejscowościami Kielanówka i Zabierzów, w okręgu sądu powiatowego delegowanego miejskiego w Rzeszowie, Matysówka, w okręgu sądu powiatowego w Tyczynie, Zagórze, w okręgu sądu powiatowego w Przeworsku, Zalesie z Czekajem, w okręgu sądu powiatowego w Tyczynie, Dęba z miejscowościami Tarnowska Wola, Rozalin i Gabryelin, w okręgu sądu powiatowego w Tarnobrzegu, Bobrowniki wielkie, z miejscowością Jurków i Bobrowniki małe z miejscowością Dobczyce, w okręgu Sądu powiatowego delegowanego miejskiego w Tarnowie, położonych, według ustawy krajowej z 20 marca 1874

l. 29 dz. ust. kraj. wygotowane, za nowe księgi gruntowe i nowe wykazy tabularne poczynając od dnia 30 listopada 1877 uważane będą, a od tegoż dnia wolno każdemu z interesowanych przeglądać te nowe księgi we właściwych sądach powiatowych, a wykazy tabularne we właściwych sądach kolegialnych, jak również, że od tegoż dnia wszelkie nowe prawa, czy to własności, czy zastawu, czy jakiegobądź inne prawo hipoteczne odnoszące się do nieruchomości księgą gruntową lub tabulą krajową objętej, jedynie przez wpisanie do tej księgi lub wykazu tabularnego może być nabyte, ograniczone, przeniesione lub wykreślone,

Wprowadzając zarazem postępowanie celem ustalenia powyżej wymienionych projektów ksiąg gruntowych i wykazów tabularnych sąd krajowy wyższy wzywa: ad I odnośnie do ksiąg gruntowych: a) wszystkich, którzyby na podstawie jakiego prawa, przed otwarciem tych nowych ksiąg nabytego, chcieli uzyskać jaką zmianę wpisów hipotecznych, odnoszących się do stosunków własności lub posiadania, a to bez różnicy, czyby ta zmiana przez dopisanie, odpisanie, lub przepisanie, przez sprostowanie oznaczenia nieruchomości lub połączenia ciał hipotecznych lub w jakiegobądź inny sposób nastąpić miała; b) wszystkich, którzyby już przed otwarciem tych nowych ksiąg gruntowych nabyli do jakiej nieruchomości wpisanej w te księgi lub do jej części jakie prawo zastawu, służebności lub w ogóle jakie inne prawa do wpisu hipotecznego uprzytomnione, o ile te prawa jako do dawnego stanu biernego należące wpisane być mają, a już przy założeniu nowej księgi gruntowej tamże wpisane nie zostały;

ad II odnośnie do wykazów tabularnych strony ad a) wyrażone, aby z temi prawami zgłosiły się do właściwego sądu powiatowego, a względnie posiadłości tabularnych do właściwego sądu kolegiального najdalej do dnia 31 grudnia 1878, gdyż w przeciwnym skutkiem zaniedbania lub uchybienia tego terminu jest utrata prawa do poszukiwania zgłosić się mającej pretensji przeciw osobom, które prawo hipoteczne na podstawie wpisów, w nowej księdze hipotecnej lub wykazie tabularnym zamieszczonych, a niezaprzeczonych, w dobrej wierze nabyły. Ostrzega się, że termin powyższy nie może być dla stron pojedynczych ani przedłużonym, ani też w razie zaniedbania go, do pierwotnego stanu przywróconym; a od obowiązku zgłoszenia się w tym terminie z pomienionemi prawami lub roszczeniami nie uwalnia okoliczność, iż zgłosić się mające prawo było już zapisane w dawniejszej księdze hipotecznej czyli tabularnej w miejsce której nowa księga hipoteczna lub wykaz tabularny wstępuje, było wiadome z jakiej rezolucji sądowej, lub jest przedmiotem dochodzenia, w skutek podania lub skargi przed sąd wniesionej. Kraków 7 listopada 1877.

(6204 1-3) E d y k t.

L. 22088. C. k. wyższy sąd krajowy podaje do wiadomości, że projekt nowych ksiąg gruntowych według ustawy z 20 marca 1874 Nr. 29 Dz. ust. kraj. wygotowany dla następujących posiadłości tabularnych i gminnych od dnia 1go stycznia 1878 za nową księgą gruntową uważanym być ma.

- I. Dla majątności tabularnych: 1. Zboiska w okręgu lwowskiego c. k. sądu powiatowego miej. del. Sek. IV. 2. Zapałów w okręgu lubaczowskiego c. k. sądu powiatowego. 3. Wróblaczyn w okręgu niemirowskiego c. k. sądu powiatowego. 4. Skomorochy w okręgu sokalskiego c. k. sądu powiatowego. 5. Oskrześnińce w okręgu kołomyjskiego c. k. sądu powiatowego m. d. 6. Olejowa-Korniów w okręgu horodnieckiego c. k. sądu powiatowego. 7. Robotyce miasteczko w okręgu dobromilskiego c. k. sądu powiatowego. 8. Katarynice z Herbulą w okręgu komarniańskiego c. k. sądu powiatowego. 9. Chryplin w okręgu stanisławowskiego c. k. sądu powiatowego m. d. 10. Dupliska i 11. Szczytowiec w okręgu zaleszczyckiego c. k. sądu powiatowego. 12. Ruda w okręgu rohatyńskiego c. k. sądu powiatowego. 13. Mużyłów i 14. Derenicha w okręgu podhajeckiego c. k. sądu powiatowego. 15. Sokołów w okręgu kamioneckiego c. k. sądu powiatowego. 16. Kotów w okręgu brzeżańskiego c. k. sądu powiatowego. II. Dla posiadłości mniejszych w gminach katastralnych: 1. Zboiska podlegających lwowskiemu c. k. sądowi powiat. m. d. Sek. II. 2. Zapałów podlegających lubaczowskiemu c. k. sądowi powiatowemu. 3. Wróblaczyn podlegających niemirowskiemu c. k. sądowi powiatowemu.

- 4. Skomorochy podlegających sokalskiemu c. k. sądowi powiatowemu. 5. Oskrześnińce podlegających kołomyjskiemu c. k. sądowi powiatowemu m. d. 6. Olejowa-Korniów podlegających horodnieckiemu c. k. sądowi powiatowemu. 7. Rybotyce miasteczko podlegających dobromilskiemu c. k. sądowi powiatowemu. 8. Katarynice z Herbulą podlegających komarniańskiemu c. k. sądowi powiatowemu. 9. Chryplin podlegających stanisławowskiemu c. k. sądowi powiatowemu m. d. 10. Dupliska i 11. Szczytowiec podlegających zaleszczyckiemu c. k. sądowi powiatowemu. 12. Ruda podlegających rohatyńskiemu c. k. sądowi powiatowemu. 13. Mużyłów podlegających podhajeckiemu c. k. sądowi powiatowemu. 14. Sokołów podlegających kamioneckiemu c. k. sądowi powiatowemu. 15. Kotów podlegających brzeżańskiemu ces. król. sądowi powiatowemu jako instancji realnej.

Sporządzony projekt dotyczących ksiąg przejrzanym być może, a to dla posiadłości tabularnych wyżej pod I. l. 1. 2. 3. 4. wymienionych w tabuli krajowej c. k. sądu krajowego we Lwowie, pod I. 5. 6. w urzędzie hipotecznym c. k. sądu obwodowego w Kołomyi, pod I. 7. w urzędzie hipotecznym c. k. sądu obwodowego w Przemyślu, pod I. 8. w urzędzie hipotecznym c. k. sądu obwodowego w Samborze, pod I. 9. w urzędzie hipotecznym c. k. sądu obwodowego w Stanisławowie, pod I. 10. 11. w urzędzie hipotecznym c. k. sądu obwodowego w Tarnopolu, pod I. 12. do 16. w urzędzie hipotecznym c. k. sądu obwodowego w Złoczowie, zaś dla posiadłości pod II. poszczególnionych w biurze dotyczącego c. k. sądzięgo powiatowego.

Od dnia wyżej wspomnionego wszelkie nowe prawa czy to własności czy zastawu, czy jakiegobądź inne prawa hipoteczne odnoszące się do nieruchomości księgą gruntową objętej, jedynie przez wpisanie do tej księgi nabyte, ograniczone, na innych przeniesione lub uchylone być mogą.

Zarazem wzywa c. k. wyższy sąd krajowy wszystkich, którzyby:

- a. na podstawie jakiego prawa przed dniem otwarcia tych nowych ksiąg nabytego, domagali się jakiej zmiany wpisów hipotecznych, odnoszących się do stosunków własności lub posiadania, a to bez różnicy, czyby ta zmiana przez dopisanie, odpisanie lub przepisanie, przez sprostowanie oznaczenia nieruchomości lub połączenia ciał hipotecznych, lub w jakiegobądź inny sposób nastąpić miała, b. już przed dniem otwarcia tych nowych ksiąg hipotecznych nabyli do jakiej nieruchomości wpisanej w te księgi lub do jej części jakie prawo zastawu, służebności lub w ogóle jakie inne prawa do wpisu hipotecznego przydatne, o ile te prawa jako do dawnego stanu biernego należące wpisane być mają, a już przy założeniu nowej księgi gruntowej tamże wpisane nie zostały, ażeby z temi prawami zgłosili się, a to co do majątności tabularnych wyżej wymienionych pod I. l. 1, 2, 3, 4, do c. k. sądu krajowego dla spraw cywilnych we Lwowie, pod I. liczb. 5, 6, do c. k. sądu obwodowego w Kołomyi, pod I. liczb. 7 do c. k. sądu obwodowego w Przemyślu, pod I. liczb. 8, do c. k. sądu obwodowego w Samborze, pod I. liczb. 9, do c. k. sądu obwodowego w Stanisławowie, pod I. l. 10, 11, do ces. król. sądu obwodowego w Tarnopolu, a pod I. liczb. 12. 13. 14. 15. 16. do ces. król. sądu obwodowego w Złoczowie, zaś co do posiadłości wyżej pod II. poszczególnionych, do dotyczących ces. król. sądów powiatowych najdalej do dnia 1 stycznia 1879, gdyż w przeciwnym razie utracą prawo do poszukiwania zgłosić się mającej pretensji przeciw osobom, które na mocy niezaprzeczonych wpisów w nowej księdze zawartych, prawa hipoteczne w dobrej wierze nabyły. Od obowiązku zgłoszenia się w tym terminie z pomienionemi prawami lub roszczeniami nie uwalnia okoliczność, iż zgłosić się mające prawo było już zapisane w dawniejszej księdze hipotecznej, w miejsce której nowa księga wstępuje, lub że było wiadome z jakiej rezolucji sądowej lub jest przedmiotem dochodzenia w skutek podania przed sąd wniesionej.

Termin powyższy nie może być ani przedłużonym, ani też w razie zaniedbania go do pierwotnego stanu przywróconym. Lwów dnia 23 października 1877. (6523 1-3) Ogłoszenie.

L. 5128. Dnia 10 grudnia 1877, 14 stycznia 1878 i 28 stycznia 1878 o godzinie 10 odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa sprzedaż realności pod l. 6 w Borszczowie położonej, Tomka i Ołeny Bodnarów własnej. Cenę wywołania stanowi kwota 250 złr. Blizsze warunki licytacyjne są w sądzie tutejszym do przejrzania złożone. Borszczów 30 września 1877.

(6481 2-3) **Obwieszczenie.**

L. 4332. C. k. sąd powiatowy w Rozwadowie oznajmia, że w dniu 8 stycznia, 5 lutego i 5 marca 1878, każdym razem przed południem, odbędzie się w tutejszym c. k. sądzie powiatowym publiczna przymusowa sprzedaż realności pod nr. k. 36 w Pilchowie położonej, ciała tabularnego nie stanowiącej, do Jana Sarny należącej, celem wydobycia należności Salamona Schöpsa w ilości 340 zł. w. a.

Za cenę wywołania służy cena szacunkowa w ilości 1172 zł. w. a., z której 10% jako zakład chęć kupna mający przed rozpoczęciem licytacji do rąk komisji licytacyjnej złożyć mają.

Resztę warunków licytacyjnych wolno przejrzeć w tutejszej registraturze. Rozwadow dnia 13 sierpnia 1877.

(6488 3-3) **Edykt.**

L. 56937. C. k. sąd krajowy we Lwowie wiadomo czyni, iż wskutek podania Herscha Rapp z dnia 31 października 1876 do l. 59624 uchwałą z dnia 10 listopada 1876 l. 59624 zanotowanie egzekucyjnej sekwestracji dochodów dożywocia 1/4 części dóbr Tomaszów i Dąbrowa do Apolonii Suchodolskiej należących dozwolone zostało.

Powyzsza uchwała doręcza się z życia i miejsca pobytu niewiadomej Apolonii Suchodolskiej do rąk równocześnie w osobie adwokata dra Krazma Romanowskiego z zastępstwem adwokata dra Szwedzickiego ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszym edyktem Apolonie Suchodolską aby w należyty czasie u ustanowionego kuratora, lub też w sądzie osobicie albo przez innego zastępcę się zgłosiła i celem przestrzegania praw swoich stosownych środków użyła, ile że z zaniechania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie przypisać będzie musiała.

Z c. k. sądu krajowego jako handlowego. Lwów dnia 3 listopada 1877.

(6465 3-3) **Edykt.**

L. 13961. Sąd krajowy wyższy w Krakowie podaje do wiadomości, że dla gmin katastralnych: Koszyce wielkie, Nowodworze i Zawada w okręgu sądu powiatowego delegowanego miejskiego w Tarnowie; Dulowa, Czyżówka i Młoszowa w okręgu sądu powiatowego w Chrzanowie; Wola duchacka w w okręgu sądu powiatowego w Podgórzu; Swidnik w okręgu sądu powiatowego w Limanowy; Bodzanów i Zabawa w okręgu sądu powiatowego w Wieliczce położonych otwarto nowe księgi gruntowe i że termin wyznaczony pierwszym edyktem z dnia 1 sierpnia 1876 l. 10204 do zgłoszenia praw rzeczonych, odnoszących się do nieruchomości wymienionemi księgami gruntowymi objętych z dniem 30 września 1877 upłynął.

Wzywa się zatem wszystkich, którzy przez istnienie lub hipoteczny stopień pierwszeństwa jakiego wpisu w wyrażonych księgach uskutecznił, w prawach swych uważają się za pokrzywdzonych, ażeby swe zarzuty w czasokresie od dnia 1 grudnia 1877 do dnia 30 czerwca 1878 włącznie, w sądzie powiatowym właściwym zgłosili, gdyż inaczej wpisy te nabędą skutku wpisów hipotecznych.

Ostrzega się przytem, iż termin powyższy nie może być ani przedłużonym, ani też z powodu zaniedbania do pierwotnego stanu przywróconym. Kraków dnia 15 listopada 1877.

(6479 2-3) **Edykt.**

L. 7001. C. k. sąd powiatowy w Leżajsku podaje do publicznej wiadomości, iż na zaspokojenie pretensji c. k. uprzyw. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie w ilości 441 złr. w. a. z pn., odbędzie się w gmachu sądowym w dniach 28 grudnia 1877, 29go stycznia i 1go marca 1878 każdym razem o godzinie 10tej przed południem przymusowa publiczna sprzedaż realności pod lk. 165,107 w Kuryłowie położonej, ciała tabularnego nie stanowiącej, do Jędrzeja Wnuka i Walentego Cwikły należącej, na pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej, a na trzecim i niżej ceny szacunkowej sprzedać się mającej.

Wadyum wynosi 120 zł. w. a. Akt opisania i oszacowania i warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze sądowej. Leżajsk dnia 18 września 1877.

(6485 3-3) **Obwieszczenie.**

C. k. zjednoczona komisja dla dostarczenia załodze we Lwowie żywności, ogłasza zamiar, aby według możliwości ilość wszelkich miesięcznie potrzebnych artykułów przez zakupywanie u samych producentów zapewnić.

Miesięcznie potrzebna ilość tych artykułów wynosi:

- 250 metr. centr. mięsa wołowego,
- 10 " " mąki Nr. 0,
- 20 " " " Nr. 1,
- 20 " " " Nr. 2,
- 40 " " " Nr. 3,
- 60 " " " Nr. 4,
- 20 " " " Nr. 5,
- 6 " " " Nr. 6,
- 4 " " " kukurudzianej,

- 30 " " grysu pszennego,
- 25 " " grysu kukurudzianego,
- 20 " " fasoli,
- 20 " " grochu,
- 30 " " jagieł,
- 30 " " ryżu,
- 10 " " perłowych krup Nr. 5,
- 20 " " " Nr. 6,
- 20 " " pencaku,
- 600 " " ziemniaków,
- 20 " " kapusty kwaszonej,
- 60 " " kaszy hreczanej,
- 20 " " jęczmiennych krup,
- 6 " " cebuli,
- 30 " " smalcu wieprzowego,
- 30 " " słoniny wędzonej,
- 6 " " bułek suchych,
- 1/2 " " pieprzu tłuczonego,
- 1/2 " " papryki,

2000 topek soli,
1000 litrów octu

Życzących sobie podjąć dostarczania wyżej wymienionych artykułów, wzywa się, aby odpowiednie oferty z przyłączeniem wykazów cen obliczonych per 100 kilogr. wraz z dostawą loco Lwów do koszar, i z przyłączeniem próbek pod adresem „Do c. k. zjednoczonej komisji dla dostarczania załodze we Lwowie żywności — we Lwowie, w koszarach piechoty, przy ulicy zamarynowskiej, liczbą domu 7“ franco przesłać.

Te oferty przedłożone będą obradzie komisji, która miesięcznie (pierwszy raz 4go grudnia b. r.) zgromadza się i przy tej sposobności wszelkie odpowiednie wyjaśnienia udziela.

Od c. k. zjednoczonej komisji dla dostarczenia załodze we Lwowie żywności.

(6464 3-3) **Ogłoszenie.**

L. 14924. Jan Martynowicz, ustąpił z urzędu notaryalnego w Miłowie — dnia 31 października 1877 — zaś udzielony mu na własną prośbę urząd notaryalny w Rozwadowie objąć ma dnia 26 listopada 1877.

Z Rady c. k. sądu krajowego wyższego. Kraków, 14 listopada 1877.

(6304 3-3) **Edykt.**

L. 5319. W dniu 31 grudnia 1877, 30 stycznia 1878 i dniu 21 lutego 1878, każdym razem o godzinie 10 rano, odbędzie się w c. k. sądzie powiatowym w Krzeszowicach egzekucyjna sprzedaż przez publiczną licytację realności włościańskiej pod l. 26 we Frywałdzie położonej, ciała tabularnego nie stanowiącej, Zofii i Tomasza Janaszków własnej.

Wadyum wynosi 100 zł. 40 ct. w. a., zaś cena wywołania 1002 zł.

C. k. sąd powiatowy. Krzeszowice dnia 27 października 1877.

(6165 3-3) **Edykt.**

L. 14951. C. k. sąd obwodowy tarnopolski uwiadamia niniejszem Sendera Rappaporta, że pod dniem 14 kwietnia 1877 l. 5948 wniósł Izak Rappaport prośbę o utworzenie nowego ciała tabularnego dla realności tu pod l. 202/213 położonej, i że z powodu niewiadomego miejsca pobytu Sendera Rappaporta, ustanowiono dla niego na jego koszt i niebezpieczeństwo, celem doręczenia mu dotyczących uchwał kuratora w osobie p. dra Mantla z zastępstwem p. dra Marksteina, któremu te uchwały doręczono.

Wzywa się przeto Sendera Rappaporta, aby ustanowionego kuratora należycie poinformował, lub innego zastępcę mianował, gdyż inaczej wyniknąć mogące złe skutki sam sobie przypisze.

C. k. sąd obwodowy. Tarnopol dnia 30 września 1877.

(6215 3-3) **Edykt.**

L. 418. C. k. sąd powiatowy w Żmigrodzie wzywa nieznanego z życia i miejsca pobytu Michała Szymańskiego aby się do roku do spadku po zmarłym bez testamentalnie w Lubienku dnia 21 października 1847 Józefie Szymańskim zgłosił, ile że inaczej rozprawa spadkowa przeprowadzona będzie z innymi współsukcesorami i kuratorem dlań postanowionym, Kazimierzem Szymańskim z Mytarki.

Żmigród dnia 29 marca 1877.

(6249 3-3) **Edykt.**

L. 53564. C. k. sąd krajowy we Lwowie podaje do publicznej wiadomości, że na prośbę Lei Mehrer, kupcowej we Lwowie, której wedle podania wypis główny aktu notaryalnego z dnia 5 czerwca 1877 do liczby repertoryi c. k. notaryusza Franciszka Wolskiego we Lwowie 12446 pod tą samą datą dla Lei Mehrer wygotowany, przez księdza kanonika Szwedzickiego i c. k. poręcznika Konstantego Szwedzickiego zeznany na 2000 zł. opiewający, zaginać miał, na wygotowanie edyktu amortyzacyjnego zezwała się.

Wzywa się zatem posiadacza tego wypisu głównego, aby takowy w ciągu jednego roku od dnia trzeciego ogłoszenia niniejszego edyktu licząc, sądowi tem pewniej przedłożył, ile że w razie przeciwnym, wypis ten jako nieważny i prawnych swych skutków pozbawiony uważany będzie a zeznający Jakob i Konstanty Szwedzicy, będą mieli prawo odmówić wszelkiej odpowiedzi na rzezonny wypis. Lwów dnia 3 listopada 1877.

Doniesienia prywatne.

Plac
do sprzedania

obok pałacu hr. Gołuchowskich,
za przystępną cenę.

Zgłosić się u adwokata Janowicza we Lwowie, ul. Jezuicka.

(6224 7-36)

Wysprzedaż

z powodu zwinięcia handlu po cenach niższych

Samowarów rossyjsk. tuskich
szklan. 6-8-14-20-30 i t. p.
fl. 10-13-16-19-25 i t. p.

Herbaty Br. Popowych,
Andrejewa,
u **A. Popławskiego,**
Lwów, ulica Hetmańska Nr. 6.

(6388 2-3)

(6506 2-2) L. 1118

Dzierżawa.

W państwie „Kutkorz“ jest folwark do wydzierżawienia od dnia 1 lipca 1878.

Bliższej wiadomości udziela
Zarząd dóbr — poczta **Krasne.**

(6235 7-12)

Konkurs.

W kasie oszczędności w Tarnowie opróżnioną jest posada buchaltera z roczną płacą 900 złr. w. a. ewentualnie zaś posada likwidatora z roczną płacą 800 złr., w. a., albo adjunkta z płacą roczną 700 zł. w. a.

Do dwóch pierwszych plac należą cztery pięciolecia po 150 złr., do ostatniej cztery po 100 złr. Podania o tę posadę mają być wniesione do Dyrekcyi kasy oszczędności dnia 31 grudnia b. r.

Ubiegający się o nie ma udowodnić wiek, przeszłość nienaganą, dotychczasowe zatrudnienie i biegłość w rachunkowości.

Posady te obsadzone zostaną prowizorycznie. Stabilizacya nastąpi po jednorocznej zadawalniającej służbie.

Tarnów, dnia 23 listopada 1877.

Bezplatnie

przesyłamy na żądanie wzory i cenniki naszego obfitego zaopatrzonego składu rozmaitych krajowych i zagranicznych materij. nowych gładkich rypsów i lustrów, flaneli, sukien damskich, czarnych kasemirów i ternów, czarnych i kolorowych materij jedwabnych, czarnych i kolorowych aksamitów, barchanów na suknie, kalmuks, oxford, rozmaitych płócien, bielizny, kobierców i wszelkich innych artykułów po zdziwiająco tanich cenach.

Ludwik Zwieback & Brüder
Wien, Mariahilferstrasse 110.
Zlecenia szybko za pobraniem.

(6373 2-3)

Podręcznik dla władz autonomicznych i administracyjnych
zawierający wszystkie dotąd obowiązujące

Przepisy policyi ogniowej i budowniczej

uzupełnione normaliami najnowszemi

wyjdzie nakładem Wydawnictwa „Przeglądu sądowego i administracyjnego“ w pierwszych dniach stycznia 1878 r. Książka ta (obejmująca około 8 arkuszy druku) stanowić będzie niezbędny podręcznik dla organów autonomicznych, nieposiadających dotąd żadnego kompletnego zbioru przepisów, które w praktyce urzędowej tak często wchodzić w zastosowanie. Chcąc ułatwić nabycie tego podręcznika osobom w pierwszym rzędzie interesowanym po cenie przystępnej wydawnictwo ogłasza następujące warunki przedpłaty:

Cena 1 egzemplarza 60 ct., 10 egzemplarzy 5 zł., 100 egzemplarzy 40 zł., wraz z kosztami przesyłki. Zamówienia przyjmowane będą tylko do końca grudnia 1877, a należytość należy dołączyć do zamówienia. Przedpłatę przyjmuje Wydawnictwo „Przeglądu sądowego i administracyjnego“ oraz Administracya Gazety Lwowskiej.

W handlu księgarskim cena książki zostanie znacznie podwyższona.

(1 6)

Słabości artrytyczne i reumatyczne,
powstałe z nich sparalizowania, tudzież inne wewnętrzne i zewnętrzne słabości, które dotąd jako nie do wyleczenia uważano.

Cierpiącym każdego rodzaju, którym już wcale na myśl nie przyszło, ten lub ów środek dla usunięcia swych cierpień używać, by tym sposobem i a powrót drogie uzyskać zdrowie, pozostała przecież nadzieja uwolnienia się z długoletniej choroby bez względu czy cierpienia są wewnętrzne, czy też zewnętrzne, czy takowe dotyczą tylko pojedyncze lub wszystkie części ciała.

Przedstawiciel środków Moessingera, ponosił niezliczone trudy, zanim mu się udało, przez swą nową metodę leczenia, słabszej lub silniejszej, Srodki moe wyłączać już i chrząstki i części ciała i sprawić tem rozejście się takowych, przezco stawy a względnie ścięgna otrzymuje dawniejsze swe miejsce a cyrkulacya krwi na powrót przywrócona zostaje. Słabością dotknięte części ciała, które przedtem skurzone były, lub w skutek bólów poruszone być nie mogły, jak niemniej te części ciała, którym na czuciu zbywało, ożywiają się napowrót i przychodzą do sił. Najporozrywszy i długoletni gościec ożywiają się w przeciągu jednej minuty, a wyleczą w przeciągu 3 dni.

Srodek ten nie należy zamieniać z środkami, którymi się posługują i oszukują szarlatanami o których bezskuteczności nie jeden miał sposobność przekonania się. Najlepszy dowód że srodki moje wyleczają nawet w stanie żadnej nadziei nie przypuszczającym jest ten, że każdy uczuje skutek już drugi dzień i to bezwzględnie czy jest konstytucyja słabszej lub silniejszej. Srodki moe może tak starzec jak dziecko a nadto nie doznają osoby które ze względu na stan fizyczny obowiązkom swoim zadose uczynić mogą, przez kuracyę tę żadnej przeszkody i to bez względu czy cierpienia powstały przez zaniebienie, upadnięcie, wilgotne pomieszkanie, zepsuty żołądek, zbyt wielkie natężenie nerwów i t. p. Nie potrzebują wcale żadnej inf rmacyji, czy zwykłe w podobnych słabościach srodki t. j. łaźnia, tran, petroleum, kąpiele, ogrzania lub inne partackie leczenia używane były i proszę li tylko cierpienia i stadyum takowych krótko opisać. Koresponduję w języku polskim i proszę o dokładne podanie miejsca zamieszkania.

L. G. Moessinger w Frankfurcie nad Menem.

Przed rozpoczęciem mojej kuracyi (wymagającej wcale nieznacznych środków materialnych), mogę się wykazać wielką ilość i¹ pism dziękczynnych, które otrzymałem w ostatnich tygodniach od pacjentów, moim srodkiem wyleczonych, o których prawdziwości przekonać się i informacyę powziąć, pozostawiam każdemu do woli.

(5565 3-3)